

DEN*danske*
STJERNE

Januar 1976 · 125. årgang · Nummer 1

M 6.57
D 18LD
v.12.5
1976

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Januar 1976
125. årgang · Nummer 1

Det første Præsidentskab

Spencer W. Kimball
N. Eldon Tanner
Marion G. Romney

De Tolvs råd

Ezra Taft Benson Gordon B. Hinckley
Mark E. Petersen Thomas S. Monson
Delbert L. Stapley Boyd K. Packer
LeGrand Richards Marvin J. Ashton
Hugh B. Brown Bruce R. McConkie
Howard W. Hunter L. Tom Perry

Rådgivende komité

Robert D. Hales, Daniel H. Ludlow,
John E. Carr, Doyle L. Green,
Verl F. Scott, Dean L. Larsen,
O. Leslie Stone, Neal A. Maxwell

International Magazines redaktion

Larry A. Hiller, chefredaktør
Carol Larsen
Roger Gylling, designer

Den danske Stjernes redaktion

Jørgen Ljungstrøm, koordinator
Translation Service
Vodroffsvej 7, st
DK 1900 København V

Layout

Harry Bohler
Verlag Kirche Jesu Christi
der Heiligen der Letzten Tage

Abonnement

6 numre d. kr. 20.—
12 numre d. kr. 39.—
I løssalg pr. nr. d. kr. 4.—
Nævnte priser er incl. moms og porto.
Betaling over giro 120988 til Distributions
Centret Smedevangen 9, 3540 Lyngø.

Price for subscribers in the United States
and Canada: \$ 6.00
(mailed by surface mail).

© 1976 by the Corporation of the Presi-
dent of The Church of Jesus Christ of
Latter-day Saints.

7

11

20

24

INDHOLDSFORTEGNELSE

Bare i dag. N. Eldon Tanner	1
David Hurtighånd. Etta Lynch	3
Den første onsdag i hver måned.	7
Værd at vente på. J. M. Heslop	11
Handelsfolkene.	13
Løb for at hilse på solen. Colleen Helquist	14
Bare for sjov.	17
Fra ven til ven.	18
Sidste Dages Hellige Tempel Quiz. Vicky H. Budge	20
Er det mine fødder på bjergene? Derek Dixon	21
Trofaste arbejdere. Loren C. Dunn	24
Spørgsmål, svar. John E. Carr, Paul R. Cheesman	27

Hvis nu dagen i dag var din sidste på Jorden, hvis du nu er kommet til vejs ende; hvor meget er du så efter alt besværet værd? Hvor meget kan du bringe med dig hjem til Gud?

(Anonym)

Disse ord fra et kendt digt opsummerer, hvad det hele drejer sig om. Vi fødes, vi lever, og vi dør. Og med hvilket formål? Vores kundskab om og forståelse af formålet med vor eksistens, og hvad vor evige skæbne vil være, bør hjælpe os til at bestemme os til, hvordan vi skal leve, og hvordan vi kan skille det ud, der virkelig betyder noget i livet og stræbe efter det. Vi begynder nu et nyt år, og enhver af os kunne for så vidt sige til sig selv: „I dag er første dag af resten af mit liv. Lad mig nu begynde at berede mig til det evige liv, så jeg må komme til at

kende en fuldstændig glæde og lykke nu og for evigt.” Når alt kommer til alt, er det jo det, vi allesammen ønsker, og det er af yderste vigtighed, at vi tager os tid til at finde ud af, hvordan vi kommer så vidt, og begynder nu at arbejde med det dag efter dag.

For at opnå dette må vi studere og lære og forøge vor viden om og forståelse af evangeliet. Og ved at anvende, hvad vi lærer dag efter dag og hver eneste dag, vil vi få forøget vores tro og vidnesbyrd, noget, der er at største betydning for vor egen frelse, såvel som for vores indflydelse på deres tilværelse, som vi elsker, dem, som vi ønsker at dele vores lykke og velsignelser med.

Husk altid, at evangeliet er beregnet på at skulle lære os, hvordan vi skal opføre os til fremme af vor åndelige og timelige gøremål. Det er ikke nok at overvære møder i kirken, at deltage i nadveren og religiøse diskussioner, hvis vi derefter vender det døde øre til vores familiers og naboers og samfundets behov eller er uærlige eller sam-

Bare i dag

AF PRÆSIDENT N. ELDON TANNER

1. rådgiver i Det første Præsidentskab

vittighedsløse i vor omgang med dem.

Heller ikke er det nok at være en god, solid borger, der bidrager til velgørenhed, er aktiv i det offentlige liv og i almindelighed lever et godt kristent liv. Selvom det er prisværdigt, er det ikke tilstrækkeligt til at gøre os berettigede til den fuldkomne glæde og det evige liv, som vor himmelske Fader har lovet dem, der elsker ham og holder hans befalinger.

Vi tænker på skrifternes beretning om ham, som kom til Frelseren og sagde: „Mester! hvad godt skal jeg gøre for at få evigt liv?“

„Da svarede han ham: „ . . . men vil du gå ind til livet, så hold budene. ” (Matt. 19:16-17)

Skrifterne fortæller igen og igen, hvad befalingerne er, og at et krav for at opnå evigt liv, eller det at leve hos Gud, er dåb ved rette myndighed i hans kirke og rige. Ved dåben, hvor vi bliver medlemmer af den sande kirke, påtager vi os ansvaret for medlemskabet.

Vi har fået formaning om at lære vore pligter at kende og at virke i det embede, hvortil vi er blevet udpeget, og vi er blevet advaret om, at hvis vi ikke gør det, vil vi ikke blive regnet for værdige til at stå i vort kald. (Se L.&P. 107:99-100.)

Hvis vi på rette måde er blevet kaldet til et embede eller en stilling i kirken, vil vore opgaver være blevet beskrevet for os af den myndighed, som har kaldet os. Hvis vi ikke har en ledende stilling, er vi af lige så stor betydning som lægmedlemmer og har også så en opgave at udføre, når vi deltager i møderne og styrker hinanden gennem vor tro og vore vidnesbyrd.

Hvordan styrer vi os selv i den rigtige retning til opnåelse af vore mål og til sidst et evigt liv? Kun ved at disciplinere os selv og ved at omvende os hver eneste dag fra de gamle vaner og svagheder, der vil forhindre os i at nå vore af Gud givne muligheder og mål. Vi ved, at vi er nødt til at arbejde bestandigt for at opnå noget værdifuldt i livet. Før en golfspiller kan påbegynde en kamp, er han nødt til at øve sig på hvert enkelt slag i timevis.

Musikere, kunstnere, talere — alle må de arbejde og øve sig for at blive

dygtige. Hvor meget mere vigtigt er det da ikke for os at berede os til at udføre vor himmelske Faders gerning, han, som har anbragt os her med et viist og herligt formål.

Når vi tænker på værdien af at beslutte os til at blive bedre, så lad os beslutte os til at optræde os selv til omhyggeligt at vælge de beslutninger, vi tager, at overveje formålet med at træffe dem, og endelig love at holde dem og ikke lade noget standse os i det. Lad os ved hver dags begyndelse minde os selv om at vi bare for den ene dag kan overholde, hvad vi har bestemt os til. Når vi gør det, bliver det lettere og lettere, indtil det bliver til en vane.

Jeg kendte en ung dame, som var blevet undervist i evangeliet og ønskede at slutte sig til kirken, men som havde vanskeligheder med overholdelse af visdomsordet. Hun røg cigaretter og drak kaffe, og tanken om aldrig mere at skulle nyde en cigaret eller en kop kaffe overvældede hende ganske. En af missionærerne foreslog, hende at prøve det bare en enkelt dag, og derefter bare en enkelt dag mere. Hun fandt ud af, at ved at leve én dag ad gangen kunne hun klare det, og hun blev snart efter døbt. Det samme gælder i ethvert tilfælde, hvor man ønsker at udskifte en dårlig vane med en god.

Den største velsignelse man kan nyde her i livet er ved atfenstid at gå i seng med en god samvittighed og vide, at man den dag har levet i harmoni med Frelserens lære og har udført det arbejde, man har fået pålagt.

Nu kommer vi så til begyndelsen af et nyt år og til den første dag i resten af vort liv. Lad os med disciplin og beslutsomhed gøre dette år til et godt år og til et godt liv for os selv og vore familier og naboer. Det er en god ting at begynde hver ny dag med beslutninger som disse eller nogle efter ens eget valg:

Bare i dag

Jeg vil søge min himmelske Fader i oprigtig bøn.

Jeg vil lytte efter Andens tilskyndelser og lade mig lede af den.

Jeg vil *udtrykke* min kærlighed til Gud og hans Søn, Jesus Kristus, i bøn

og jeg vil *vise* min kærlighed til dem ved at tjene mine medmennesker.

Jeg vil studere og stræbe efter større forståelse af evangeliet.

Jeg vil søge Gud rige først og hans retfærdighed.

Jeg vil lytte til og rette mig efter Guds profets råd.

Jeg vil holde pagterne og befalingerne.

Jeg vil belære nogen om evangeliet i ord og ved eksempel.

Jeg vil leve efter kirkenes standarder.

Jeg vil i ord og handling udtrykke min kærlighed til min familie.

Jeg vil være ærlig i alle forhold.

Jeg vil berede mig til de opgaver, jeg er sat til at varetage.

Jeg vil i dag gøre en god gerning for en eller anden.

Jeg vil give udtryk for påskønnelse og taknemmelighed for alle velsignelser.

Jeg vil være loyal dér, hvor jeg bør være loyal.

Og endelig kan vi ikke gøre noget bedre end at leve op til de ord, der findes i den 13. trosartikel: „Vi tror, at vi må være ærlige, sandfærdige, kyske, velgørende og dydige og gøre godt mod alle. I virkeligheden kan vi sige, at vi følger Paulus' formaning: Vi tror alt, vi håber alt, vi har udholdt meget og håber at kunne udholde alt. Vi tracter efter alt, hvad der er dydigt, elskeligt, hvad der har godt lov eller er prisværdigt.”

„Præstedømme” er myndighed til at handle.

Enhver mand som er blevet ordineret til præstedømmet, har myndighed til at virke i et eller andet embede inden for kirken. Thi uden præstedømme kunne der ikke være nogen kirke, og hvis der ikke var noget præstedømme, kunne ingen embedsmæssig handling blive udført i Herrens navn. Menneskene ville blive overladt til mørket uden forståelse af sandheden, for Guds magt kunne ikke blive tilkendegivet.

Joseph Fielding Smith, „Vejen til fuldkommenhed.”

AV ETTA LYNCH

DAVID HURTIGHÅND

Den nittenårige David Hurtighånd og hans familie boede tyve kilometer fra byen Norman i staten Oklahoma. David, der var Comanche-Indianer, var ved at reparere motoren i sin gamle bil. Bag ham blev lågen ind til køkkenhaven åbnet, og hans bedstefar kom hen til ham. Oscar Hurtighånd, bedstefaderen, havde i mange år boet i den hvide mands verden. Alligevel talte han stadig sit eget folks sprog. Han bar stadig sit sølvstribede hår så langt som ned til skulderen. På fødderne havde han mokkasiner med frynser. Lejlighedsvis overtalte hans sønner ham til at tage et jakkesæt på, men sine sorte lædersko havde han aldrig gået med.

En bil drejede af fra hovedvejen og kørte ind på den vej, der førte til Hurtighånd-familiens hjem. „Bedstefar, nu hænger vi på den! Det er onkel Fred.”

„Det ser jeg. Men hvorfor er det så slemt? Vi havde jo aftalt, at Fred skulle hente os til eksamensafslutningen.”

„Nej!” Bedstefars fingre greb Davids arm med større styrke, end man ville regne med fra en mand af hans alder. „Lad ikke din fars ældste broder få dig til at stikke af og gemme dig.”

„Du gemmer dig også, bedstefar”, sagde David. „Når onkel Fred kommer på besøg, opholder du dig her ude i køkkenhaven, ikke sammen med ham. Og han er din søn.”

„Du taler sandt, unge mand. men jeg er gammel. Du er ung. Du må se at komme til at passe til deres verden. Måske ikke akkurat som din bror Johnny, men på en eller anden måde. For mig er det for sent.”

„Du er kun 71, bedstefar. Du må holde ud, til Jennie og jeg kan blive gift og skænke dig et oldebarn.”

Den gamle mand grinte. „For Jennie Longjumper skyld kommer jeg nok til at bede ånderne vente lidt med at tage mig.”

De smilede begge, og så blev den gamle mand alvorlig. „Hvad siger din veninde til dine tilsmurte hænder?”

„Hun synes, jeg skal gøre lige netop det, jeg kan lide at gøre”, svarede David fortroligt.

„Så må du se at finde en plads i livet for dig selv, en plads, der vil gøre dig og Jennie Longjumper lykkelige, en plads, som din far og mor vil forstå.”

„Ikke en chance”, sagde David trist. „Du har hørt, hvordan de plager mig, for at jeg skal gå på universitetet. Du ved også, hvor meget jeg måtte læse for at klare skolen. Jeg ville aldrig blive færdig med bare det første år på universitetet. Men Jennies forældre vil ha’, at hun skal gifte sig med én, der har gået på universitetet!”

Den gamle mand trippede hen til en stol med lige ryg, der stod under træet og lod sig synke ned på den. „Vores stammanav var „Hurtig-med-hænderne“, unge mand. Dine forfædre dræbte buffaløer og lavede pile hurtigere end alle andre krigere. Dine hænder er endnu hurtigere og mere sikre end deres. Du vil finde en udvej.”

„Jeg håber, du har ret.“ David vinkede og smilede til onkel Fred, da han steg ud af bilen, men smilet var uægte. David var vred på dem, som dømte ham. Han gav sig igen til at arbejde med vognen, idet han fandt en pakning i en rodebunke med brugte dele. Hans familie havde ofte kritiseret denne bunke, der sandelig heller ikke pyntede omgivelserne.

Pludselig viste hans far sig i husets bagdør. „David!“, kaldte han. „Vær så rar at komme.“

„Selvfølgelig.“ David skyndte sig derhen og sagtede så farten, da han nærmede sig faderen. „Hvad kan jeg gøre for dig?“

„Gå ind og vask hænderne. Onkel Fred vil gerne tale med dig.“

David tøvede. „Kan jeg ikke vaske mig, når jeg er færdig med bilen?“ Hans far så på hans oliedøede hænder og sagde så bistert: „Jeg tror nok, du hellere må gøre det nu.“

David prøvede at skrubbe al den sorte smørelse af hænderne. Så gik han ind i dagligstuen. Hans far, mor og broderen Johnny var der sammen med onkel Fred, men da David kom ind, holdt de op med at tale. Lidt genert spurgte David sin onkel: „Hvordan har du det, onkel Fred?“

Den store Comanche-indianer rejste sig. Han var 15 cm højere end David. Hans jakkesæt var plejefrit. „Jo, David, din far sagde, det ville tage nogen tid for dig at skrabe smørelsen af.“

„Jo, sir, det tager tid.“ David sagde det lidt stift. „Far sagde, at du ønskede at tale med mig.“

„Ja, David. Om din universitetsuddannelse. Din far mente, at jeg kunne påvirke dig, fordi jeg har haft nogen succes. Du ved selvfølgelig, at jeg uden en god eksamen ikke ville have kunnet få så god en løn.“

David forsøgte sig: „Det er ikke alle, der egner sig til at studere.“

„Det er rigtigt. Men du er indianer. Du har brug for en universitetsuddannelse. Se bare på din bedstefar, hvordan han graver i jorden. Havde han haft en uddannelse, ville han stadig kunne have været nyttig, selv som 71-årig.“

„Han er nyttig. Han dyrker grøntsager til at spise.“

„Men han tjener ingen penge.“

„Hvis det at tjene en masse penge er standarden, så synes jeg ikke, nogen af os er nyttige“, sagde David stædigt.

„Spørgsmålet er dette: Vil du være ligesom din far og holde eksamenstalen ved universitetet, hvor han underviser, eller være ligesom din bedstefar, der roder i jorden?“

I lang tid bekæmpede David sin vrede, så sagde han roligt: „Jeg kan tænke mig langt værre ting end det at dyrke grøntsager, onkel Fred.“

„David, Fred har ret.“ Det var hans far, der talte. „Ønsker du at bruge resten af livet til at skrabe olie væk under neglene? Se på dine hænder. Vi skal snart være på universitetet, og du kan slet ikke få dine hænder til at se pæne ud.“

Instinktivt krummede David fingrene, så neglene skjultes. „Det er bare en pæn måde at sige til mig, at I skammer jer over mig!“

„Det sagde jeg ikke!“, protesterede faderen

„Du behøver ikke at sige det, far.“

David så fra faderen til moderen. Så kastede han et blik på broderen Johnny, der betragtede sine ulastelige negle. De var allesammen imod ham.

„I er bange for, at jeg ikke vil blive ligesom Johnny. I kan prale af hans universitetskarakterer og hans loventede fremtid, men I er bange for, at jeg bare vil blive en almindelig arbejder. Og det skammer I jer over.“

Han ønskede straks, at han ikke havde sagt det. Han ønskede, at nogle ville benægte det, han havde sagt. De så allesammen på noget andet, efterladende ham med sin sandhed og ensomhed.

Hans mor rejste sig med et tvungen smil. „Lad os spise nu, så jeg kan nå at vaske op, før vi skal afsted.“

„Jeg tar ikke med“, bekendtgjorde David.

„Ta'r ikke med?“ sagde hans far chokeret. „Det mener du ikke!“

„Jo, det mener jeg“, svarede David med vægt. „Hvis mine olie-fingre gør jer skamfulde, så vil jeg ikke forsøge det ved at tage med.“

Hans mor talte venligt irrettesættende. „David, tal ikke sådan. Vi mente ikke . . .“

„I mente det jo virkelig, mor.“ Han gik ud af stuen uden at se sig tilbage og satte kursen mod køkkenhaven. Aldrig i livet havde han følt sig så alene. Han gav sig til at arbejde med bilen. Lidt senere kaldte moderen fra verandaen. „David! Jennie er her!“

Til trods for sit triste humør smilede David i forventningen om at se sin pige og skyndte sig hen mod huset.

„Jennie er sammen med din bedstefar“, sagde hans mor. „Og hun ser meget sød ud. Har du glemt, at du lovede at tage med hende?“

„Gør dig ingen bekymringer, mor. Hvis der er nogen, der vil forstå, hvorfor jeg ikke tager med, så er det Jennie.“

Efterladende sin desorienterede mor i hall'en, trådte han ind i dagligstuen. Hans bedstefar sad i sin yndlingsstol og klappede med hænderne mellem knæene. Jennie sad på sofaen, klædt i en lysegul kjole. Hun mindede David om en gul margurit. Idet hun så på uret på sin slanke, brune arm, sagde hun:

„I to må hellere skynde jer. De kan ikke begynde uden Hurtighånds-familien.“

David trak vejret dybt og sagde så: „Jeg tar ikke med.“

„Det er sindsygt!“ Jennie sprang op. „Din far skal tale!“

„Vær ikke bekymret. Jeg gør ham kun en tjeneste.“

For første gang efter at David var kommet ind i værelset, talte hans bedstefar. „Hvad er dit problem, unge mand?“

„De skammer sig over mig, ligesom Jennies forældre, fordi jeg hellere vil arbejde på en bil end gå på universitetet.“ David satte sig let på en stol og stirrede dystert ud i luften. „Jennie, du og bedstefar kan tage afsted. Jeg har allerede hørt fars tale tusinde gange, når han har øvet sig for mor.“

„Det er ikke det! Hele din familie vil

sidde sammen, og alle og enhver vil snakke om, hvorfor du ikke er på din plads."

„Jeg har ikke nogen plads."

Hans bedstefar rejste sig og strakte skuldrene, der var blevet bøjed, ikke så meget af alder som nederlag. Et øjeblik viste han i et glimt den unge Comanche-kriger, den ukuelige vilje, han engang havde haft.

„Hvis der ingen plads er for min sønnesøn", sagde han majestætisk, „så er der heller ingen plads for mig." Og idet han rakte om bag døren, hvor han havde sit hyppejern, satte han kursen mod sin køkkenhave.

Jennie tog et dybt åndedrag. „Se nu, hvad du har gjort. Du ved, hvor stolt han er over, at din far skal holde eksamenstalen. Du ved, hvor stærkt han ønsker at være dér og høre ham."

„Det ved jeg ikke noget om," sagde David uden at vige en tomme. „De gør nar ad ham, fordi han roder i sin have, ligesom de gør nar ad mig, fordi jeg har olie på hænderne."

„Du er lige så slem, som de er, David Hurtighånd. Du ønsker ikke at blive set sammen med din bedstefar, når han går i mokkasiner og Comanche-skjorte."

„Det er noget andet. De kan ikke lide ham. Jeg elsker ham."

„Såh? Når du elsker nogen, er du skamfuld over at følges med ham."

„Det er ikke fair."

„Du skammer dig, fordi han husker Comanches skikke. Er du klar over, at det er værre, end at dine og mine

forældre skammer sig over, at du arbejder med dine hænder. Hvis det er den måde, du behandler de folk på, som du elsker, så ved jeg ikke rigtigt, om vi bør gifte os!"

„Hvis du ikke forstår mig bedre end det", råbte David, „så er det måske bedst, at vi ikke gifter os!"

„Hvis jeg er nødt til at tage afsted alene, fordi min mand lader folk undervurdere sig, er det måske godt, at jeg fandt ud af det i tide." Hun for ud og smækkede døren efter sig.

Alene og uden at røre sig, følte David sig meget skuffet. Han havde ventet, at hun dog som det eneste menneske ville forstå ham. Lidt efter vendte han tilbage til køkkenhaven, hvor han fandt den gamle mand i skyggen af egetræerne, lænende sig til hyppejernet og stirrende ind i fortiden.

„Bedstefar, du bør tage afsted. Der er ingen grund til, at du skal blive hjemme, bare fordi jeg skændtes med mine forældre!"

„Jeg bliver her." Den gamle mand sukkede.

Lyden af fodtrin afbrød dem. Davids far kom nærmere. „David", sagde han tøvende. „Freds vogn vil ikke starte."

„Den starter bare ikke. Vi er ved at være for sent på færd, og der er 20 km til byen. Vil du kikke på den?"

Davids første tanke var at le. Hans anden var at nægte at hjælpe og så lade dem lide. Men han skrinlagde begge og tillod blot et lille tilfreds smil at vise sig på ansigtet, idet han rejste sig „Nu skal jeg hente mit værktøj."

Med værktøjskassen i hånden, gik David langsomt hen mod bilen med faderen og bedstefaderen gående bag sig. Han åbnede den lakskninnende motorhjelme og bad onklen trykke på starteren. Efter at have kontrolleret forskellige ting, trak han en brudt tigest op.

„Hvad er det?" spurgte faderen nysgerrigt.

„En knækket rotor."

„Kan du reparere den?"

David forsøgte at lade være med at grine. „Man reparerer ikke sådan en. Man sætter en ny ind."

„Men hvordan? Hvor kan man få fat på en ny?"

„Jeg skal se i min bunke med reservedele." David skred ind i garagen og rodede rundt i sin reservedelsbunke. Endelig fandt han en rotor, skyndte sig tilbage til onkelens bil og satte den på plads. Onklen startede bilen og motoren begyndte straks at snurre. „Tak skal du ha'", smilede Davids far taknemmeligt. „Kunne du tænke at glemme din fars dumhed og ta' med os til byen i din egen bil? Din bedstefar vil påskønne det."

David ville meget gerne sige, at det ville han, men stædighed standsede de ord, der ville formindske hans fars forlegenhed.

„Måske. Han så ned på bilmotoren for at undgå at se faderens bønfoldende blik.

Igen så hans far på sit ur. „Vi kommer til at tage afsted. Tak igen, søn." David og hans bedstefar så efter vog-

nen, indtil den var forsvundet ud på hovedvejen. Med et bittert smil sagde David: „De gør nar ad mig, fordi jeg har olie på hænderne. Og så be'r de mig reparere deres biler.”

„Du har lov til at være vred, unge mand. Uden dig ville mine „sønner-som-kender-mange-bøger” stadig sidde her i deres fine vogn. Det er godt at blive bedt om at tale til mange folk et stort og fint sted. Men det er også godt at vide, hvordan man kommer til det sted.”

En tone af længsel i bedstefaderens stemme slog David. „Du ville gerne derind, ikke Bedstefar?”

„Det er ikke vigtigt.”

„Men du ville gerne høre fars tale og se alle de mennesker lytte til ham, ikke også?”

Den gamle mand tøvede. „Jeg kan forstille mig dem,” sagde han endelig. „Så lad os skynde os at skifte tøj. Vi kommer for sent, men vi kan liste os ind og få en plads bagerst i salen.”

„Skal jeg absolut have det sorte tøj på, som jeg hader?”

„Tag på, hvad du vil. Manden-der-ar-bejder-med-sine-hænder har lige fundet sin plads.”

Fyrretyve minutter senere listede de sig stille ind i auditoriet, hvor prædicationen netop introducerede Davids far. Under suset af bifald førte David sin bedstefar hen mod nogle ledige pladser helt bagerst i salen. Flere mennesker stirrede på den gamle mands frynsede Comanche-skjorte. David var flov. Det var grunden til, at han hadede at tage sin bedstefar med nogle steder.

Helt ignorerende den tale, som han havde hørt sin far øve sig på derhjemme, så David sig omkring for at finde Jennie. Hun sad sammen med sin familie. På den anden side af midtergangen, midt i salen sad hans mor mellem Johnny og onkel Fred. Yderst i den række var der to tomme pladser — Davids og bedstefaderens.

Pludselig pegede hans bedstefar op mod talerstolen. David stirrede uforstående på ham, og så gav han sig til at høre efter faderen.

„... det virkelig oplyste menneske”, sagde hans far, „forstår, at der findes alle slags former for uddannelse, og at nogle af dem ikke har med bøger at gøre. For dem, der ønsker akademiske kunskaber, kan en eksamen være svaret. Vi påskønner alle sammen de intelligente lærde, som kommer fra vore universiteter.”

David rettede sig i stolen. Dette havde han aldrig før hørt.

„Men vi har også brug for andre former for viden.” Hans fars stemme var stille men bestemt. „Vores civilisation er afhængig af maskiner. De, der er akademikere, har brug for nogle, som kan reparere deres vandrør, deres køleskabe og deres biler.”

David så spændt på sin bedstefar. Dette var vidunderligt!

„Der er skønhed og værdighed ved at arbejde med sine hænder,” fortsatte hans far. „Fordi en indianer passer jorden, kan vi glæde os over kartofler, tomater, majs, jordnødder, avocados og mange andre ting. Og dog er det vel sådan, at fordi en mands negle er flossede og fedtede af olie, er den akademiske verden tilbøjelig til at se ned på ham. Men hvis denne mand er dygtig til sit fag, bør vi lade ham få en plads og erkende vor gæld til ham og hans viden. Uden den kan vor civilisation ikke overleve.”

„Kom her, bedstefar”, hviskede han. „Vi hører til derhenne sammen med vores familie.”

Den gamle mand stod dér, skuldrene var ikke længere bøjet i nederlag, men var lige og stolte. David trådte ud i gangen, kæmpende mod lysten til at tage bedstefaderen ved armen. Dette var også hans dag. Lad ham gå høj og stolt og uden hjælp. Sammen og værdigt gik de hen mod de tomme stole foran. Deres hoveder var højt hævet, og de var klar over, at alle så efter dem, efterhånden som de gik forbi dem.

Davids far holdt op at tale, ventende på dem. Stilheden var ikke pinlig men ærbødig.

Ved de to tomme stole lod David den gamle mand gå foran, og derpå satte han sig og smilede til sin mor. Hendes sorte øjne fyldtes med tårer. Han så op mod talerstolen. Hans far smilede med tydelig kærlighed og stolthed. Der var mere, alt sammen helt ovenud. Da ceremonien var forbi, banede Jennie sig vej gennem mængden og stod ved siden af ham og smilede til ham. Og så stod hendes forældre der og trykkede David i hånden. Ben Long-jumper kaldte ham „min søn”, og intet betød mere for ham end det.

Den første onsdag i hver måned

Kaldet som hjemmelærer betyder meget for Bart Hales. Og for at gøre sin pligt prøver Bart at følge præsident Romneys råd:

„Pligten til at udføre arbejdet som hjemmelærer er indbygget i modtagelsen af ordinationen til Det melkisedekske Præstedømme og til embedet som præst og lærer i Det aronske Præstedømme . . . Hjemmelærerarbejdet er en af de tjenesteydelser, hvorved præstedømmets bærere ærer deres kaldelse og kvalificerer sig for det store løfte, som . . . de, der er trofaste . . . og som ærer deres kaldelse, bliver helliggjorte ved Anden til deres legemers fornyelse', og bærere, som modtager denne kaldelse . . . kvalificerer sig for det store løfte, at de vil blive medlemmer af 'kirken og riget og Guds udvalgte' ". (*Church News*, april 19. 1969, side 16)

Bart Hales har æret sin kaldelse, og på grund deraf er han selv blevet udviklet. Hvad er en god hjemmelærer, og hvilke egenskaber gør ham til det? Lad os gå ud på hjemmelærerarbejde med Bart og hans kammerat og se, hvad der sker.

Selvom Bart er juniorkammerat, sikrer han sig, at hans seniorkammerat er parat til at tage ud på det aftalte tidspunkt, og at der ikke er opstået problemer. Ofte er seniorkammerater travlt optagne mænd, og i samarbejdet

med deres juniorkammerater vil de være glade for, at den unge husker aftalerne for dem begge. Barts kammerat har kun glemt en aftale en enkelt gang, men han lagde alt andet til side, da Bart mindede ham om den, og derfor var de blot nogle få minutter for sent på færde den aften.

Bart og hans kammerat skiftes til hveranden måned at give lektion. Bart forbereder sig til det ansvar at skulle give budskabet ved at studere og bede.

Bart siger, at hjemmelærerearbejdet tjener to hovedformål: for det første at finde ud af, hvordan familien klarer sig med hensyn til sygdom og livets nødvendigheder, og desuden at aflevere det evangeliske budskab, som profeten og kirkens præsident ønsker han skal give.

Barts seniorkammerat bor nærved og henter ham ved have-lågen. I øjeblikket besøger Bart og hans kammerat to familier, og de bor så langt fra hinanden, at det er nødvendigt at køre dertil. Familierne regner med at få besøg af Bart og hans kammerat hver den første onsdag i hver måned. medmindre der træffes anden aftale. Dette at tids-punktet er blevet fastlagt, gør det hele meget nemmere for både familierne og for hjemmelærerne.

Bart gør sig ekstra umage for at komme til at se præsen-tabel ud, når han skal ud på hjemmelærerearbejde. Han

ved, at slips og jakke ikke er afgørende for hans ånds-styrke, men at det lader de familier, han besøger, forstå, at han betragter hjemmelærerearbejdet som et særligt ansvar.

Bart hilser hjerteligt på sin seniorkammerat. Han er en mand, som Bart ved, er meget optaget, og Bart påskønner den tid, de tilbringer sammen. Måske kender du ham også? Barts kammerat er præsident N. Eldon Tanner fra Det første Præsidentskab. Bart synes, at når præsident Tanner har tid til at gå på hjemmelærerearbejde, så er der sandsynligvis ingen noget steds, som ikke kan få tid til at være en god hjemmelærer.

Præsident Tanner og Bart besøger først familien Snow. I sin lektie fortæller Bart om en ung mands alfor tidlige død; han hørte til samme ward som Bart. Bart fortæller familien Snow, at biskoppen ved begravelsen sagde, at det var en ung mand, som virkelig var parat til møde døden. I Barts budskab giver han udtryk for ønsket om, at vi alle-sammen ville berede os og være parat til døden, fordi vi aldrig ved, hvornår den kommer.

Bart siger, at det at være præsident Tanners hjemmelærer-kammerat har været en stor chance men også et stort ansvar. Bart forstår, at han må være et godt eksempel for andre.

Fotos af Eldon Linschoten

Bart siger, at præsident Tanner ofte spørger de unge mænd i sit ward, om de ved, at evangeliet er sandt. Det får virkelig de unge mennesker i wardet til at vågne op og tænke.

Præsident Tanner og Bart besøger også familien Geary. Hjemmelærerarbejdet sammen med præsident Tanner har været noget, som Bart har lært af, og han vil aldrig miste

forståelsen af den store betydning af hans besøg hos de hellige for at kunne velsigne deres tilværelse, for han ved, at han bringer vor himmelske Faders Ånd ind i deres hjem. „Thi den, der modtager mine tjenere, modtager mig, og den, der modtager mig, modtager min Fader, og den, som modtager min Fader, modtager min Faders rige. Derfor skal alt det, som min Fader har, gives ham.“ (L.&P. 84:36-38. .9

AF J. M. HESLOP

Værd at vente på

Selv om Sidsel elskede den kønne, unge Espen Amudsen, ville hun ikke gifte sig med ham, før hun vidste, at de kunne komme i templet.

Sidsel havde været medlem af kirken, siden hun var otte år gammel. Lige siden havde hendes mor lært hende de evangeliske principper og ganske særligt om betydningen af tempelægteskaber.

Men det er ikke altid let for piger i Nor-

ge at træffe og komme sammen med drenge, som er medlemmer af kirken. Sidsel forklarede det: „Jeg traf Espen, mens jeg gik i gymnasiet. Først dansede han med mig, og så inviterede han mig ud. Han var ikke medlem af kirken, men jeg kunne vældig godt lide ham, og vi gik ud sammen i et årstid.

Lige fra begyndelsen fortalte jeg ham om kirken. Han syntes det var godt,

at jeg var religiøs. Han gik i kirke med mig, men han syntes ikke, det var noget for ham."

Han tilføjede: „Hun sagde til mig, at hun kun ville gifte sig med en, som har præstedømmet. Jeg var ikke klar over, hvor alvorligt, hun mente det, men jeg elskede hende virkelig. Jeg var sikker på, at jeg kunne overbevise hende om, at vi kunne gifte os først, og så kunne vi finde ud af det med religionen bagefter.

Jeg rejste til England for at gå i skole dér, da vi havde kendt hinanden et år. Jeg så hende i ferierne, og vi skrev sammen. Hun ville aldrig høre tale om ægteskab, medmindre det kunne blive et tempelægteskab. Det var noget, som jeg ikke forstod."

Denne ferie-komsammen stod på i fire år.

„Det så ud, som om det ikke skulle blive os. Jeg havde bedt for Espen. Jeg holdt meget af ham, men jeg kendte værdien af et tempelægteskab, og jeg ville ikke lade mig stille tilfreds med mindre. Efter fire års forløb gav jeg ham „løbepas". Jeg kom sammen med andre. og vi sås ikke hele sommeren.

Den sommer rejste jeg til templet i England sammen med min mor. Jeg udførte dåb for de døde. Mens jeg var dér, satte jeg Espens navn på bønnelisten," sagde hun.

Han gik ud med andre piger den sommer, men ingen af dem var rigtig noget for ham.

„Jeg savnede Sidsel meget," sagde han. „Jeg følte mig tilskyndet til at ringe til hende og fandt ud af, at hun netop var vendt hjem fra England. Jeg bad hende gå ud med mig, og jeg gik ind på at begynde et studium om kirken.

Vi havde kun mulighed for at være sammen tre gange, før jeg igen måtte afsted til England til mit sidste år i skolen dér. Det var i Leicester, at jeg fik kontakt med missionærerne. Jeg fandt ud af, hvor SDH-kirken var, og gik derhen for at se, hvordan den så ud. En ung mand på omtrent samme alder som jeg selv stod i nærheden af kirken. Jeg spurgte: Hvornår begynder mødet i kirken? Han smilede og svarede: Om et par minutter — lad os følges ad.

„Jeg begyndte at få lektierne hos missionærerne, men jeg fortalte ikke Sidsel noget om det. Jeg gjorde sådan, som missionærerne ønskede det — jeg fastede og jeg bad.

Ingen svar syntes at komme på mine bønner, jeg vedblev at bede, idet jeg højtideligt lovede at ville følge svarets tilskyndelser. Og da var det, jeg fik mit svar. Jeg vidste, at kirken var sand," sagde Espen.

Sidsel bad også.

„Jeg blev helt sikker på, at Espen ville blive medlem af kirken," sagde hun. „Jeg var stewardesse for SAS og rejste på ferie til England. Jeg besøgte Espen. Og kan I forestille jer min glæde, da han sagde: ‚I morgen skal jeg døbes?'"

Det var en drøm, der blev til virkelighed.

Sidsel og Espen blev gift efter at være kommet sammen i næsten fem år. Søster Amundsen havde været bestemt med hensyn til sin overbevisning om, at hun ville gifte sig med én, som kunne tage hende med sig ind i templet.

Kort efter deres bryllup blev broder Amundsen indkaldt til militærtjeneste. Efter at han havde været medlem af kirken i et år, fik han orlov for at de kunne blive besøgt i templet.

„Vi var så lykkelige. Vi var så nær Herren, at jeg følte det, som om han sagde til os: ‚Jeg kender jer.' "

De bosatte sig i Oslo hvor broder Amundsen arbejdede som agent for et tekstilfirma. I løbet af et år oprettede han sit eget firma.

Der er nu tre børn i Amundsen-familien. De bruger meget af deres tid til familieaktiviteter.

Da præsident Gösta Berling fornylig kaldte broder Amundsen som grenspræsident over Oslo 2. gren, tvøvede han ikke med at acceptere denne opgave.

„Jeg havde ikke noget valg, for min patriarkalske velsignelse siger, at jeg vil blive en leder. Jeg var klar over, hvor store opgave det er, og jeg spekulerede på, hvordan jeg skulle kunne klare den. Da jeg talte med min kone om det, huskede vi på vore løfter i templet til Herren. Vi accepterede," sagde han.

„Kirken er det centrale i alle mine tanker. Hver gang vi vender tilbage til templet, finder vi noget nyt og forstår vort samværs evige natur," tilføjede han.

„Ja," sagde str. Amundsen. „Kirken hjælper os til at finde den bedste måde at opfylde hverandres behov på. Det er vidunderligt at være sammen. Vi er en meget travl og en meget lykkelig familie."

Handelsfolkene

Det var forår, og de røde sandstensbjerge omkring Kanab i Utah strålede i det varme sollys. Drengene var henrykte over, at deres far havde sendt dem i et ærinde til indianerlejren adskillige kilometer forbi fortet. Det var sjovt at ride ponyerne gennem de grå salviebuske i stedet for at skulle luge køkkenhaven, som de havde været nødt til, hvis de havde skullet blive hjemme.

Mens de red, førte de med sig en hest, som skulle sælges, eller snarere byttes for noget andet, til indianerne. De talte kun lidt, hver af dem glædede sig over alt det skønne i verden rundt omkring dem denne dejlige forårsmorgen. Det var skønt at være til!

En gammel Navajo-høvding ved navn Frank kom ud for at hilse drengene velkommen, da de red ind i lejren. Dagen før havde han sagt til deres far, at han ønskede sig en god hest, så han var forberedt på, at nogen ville komme med en. Høvding Frank hjalp drengene af deres ponyer, så et øjeblik på den hest, som de havde bragt med sig, og så pegede han på nogle tæpper, der lå lidt derfra.

Farver og mønstre på disse tæpper var ganske særlig smukke, men den ti-årige Jacob havde advaret sin lille broder, Walter, at de måtte opføre sig som voksne og være sikre på, at handelen blev god for dem. De rystede på hovedet, og Jacob sagde til høvdingen, at han måtte have mere for den hest, han havde bragt.

Den gamle indianer tøvede et minut, og så kom han med to buffalo-reb og flere tæpper. Drengene spærrede øjnene op af forbauselse over denne rundhåndethed, men de sagde ikke noget. De rullede reb og tæpper sammen, lagde dem hen over ponyerne og red hjemad fulde af stolthed over deres fine handel.

Far ventede på dem, da de kom ind i gården. Hans øjne spærredes op i forbauselse, da han løftede de tunge varer af ponyerne og rullede tæpperne ud, men han sagde ikke noget. Han gennemså omhyggeligt tæpper og reb og lagde dem efterhånden ud i to bunker. Hans sønner ventede, at han skulle sige noget, men han arbejdede i stilhed. Da han var færdig, rullede han omhyggeligt de tæpper sammen, som han havde lagt i den ene af bunkerne og sagde til drengene, at de måtte returnere denne del af deres bytte.

Dagen syntes trist for Jacob og Walter, da de på ny red ind i indianerlejren og spekulerede over, hvordan de røgen sinde skulle kunne få forklaret hvorfor de var der. Men høvding Frank bød dem velkommen med et stort smil. Han løftede sine gamle arme for at tage rullen med tæpper, og før de kunne komme med nogen forklaring, sagde han: „Jeg vidste, at I ville komme tilbage. Jeres far er en ærlig mand, og jeg vidste, at han ikke ville beholde alle tæpperne. Han sørger for os. Han er også en far for os.“ Pludselig syntes forårsdagen på ny lys og dejlig og skønnere end nogensinde før, da drengene virkelig begyndte at forstå, hvilken klog og elsket mand, deres far, Jacon Hamblin, var.

NB.: I 1854 blev Jacon Hamblin (1819-1886) bedt om at oprette en indianermission i det sydlige Utah. Han blev ordineret apostol for lamaniterne den 15. december 1876 i St. George af Brigham Young og var medvirkende ved grundlæggelsen af kolonier i det sydlige Utah, Arizona og New Mexico.

Det var endnu mørkt i hytten, hvor den lille Navajo-dreng sov på et leje af bløde, hvide fåreskind. Han hørte ikke noget, før en fast hånd rystede ham let, og lyden af bedstefars stemme nåede hans øren.

„Vågn op, Kee! Du må skynde dig, før solen står op.“ Kee åbnede langsomt sine trætte øjne og stirrede op mod bedstefaderens rynkede ansigt. Han var ikke glad for at stå så tidligt op, men det ville ikke være en god idé at vise manglende respekt.

Uden et ord satte han sig op og trak en let, ulden trøje over sin ternede skjorte og lærredsbukser. Da han åbnede den svære træddør, rakte bedstefaderen ham den kendte stok.

Kee stirrede ud i morgenens mørke, der kun blev brudt af en smal, ujævn linie af lys, der fik den fjerne mesa's profil til at tegne sig i silhouet.

Det er så langt, langt borte, tænkte han.

Med et pludseligt spring startede indianerdrengen bort fra hytten, løb forbi fåreindhegningen og tværs ud over det åbne land. Han kunne næsten ikke se de salviebuske, som han sprang over. Efterhånden som han satte farten op, bankede hans hjerte højlydt under hans skjorte. Den kolde morgenvind skilte hans stride, sorte hår, som han løb videre og videre med hånden fast knyttet om stokken.

Mesaen sås tydeligere nu, da solen begyndte at løfte sig op over den. Kee fyldtes med undren, når han hver morgen betragtede den opgående sols skønhed. Af al sin styrke forøgede han farten. Han måtte ikke standse nu, den var stadig så langt borte. Musklerne i Kee's ben straktes og samledes, som han løb hurtigere og hurtigere. Hans øjne stirrede lige fremad henad mod det gyldne solskin, som det løftede sig højere og højere op over de røde klippeformationer og derpå pludseligt brød ud på himlen. En ny dag var kommet.

Gispende efter vejret sagtnede Kee farten og standsede så. Med et stærkt stød kastede han stokken dybt ned i jorden som bevis på sin styrke. Først da tillod han sin krop af slappe af. Han sank om på jorden for at hvile.

Som den unge Navajo-dreng stirrede på de høje, røde klipper, der glitrede i den tidlige morgensol, kunne han næsten høre de ord, som hans bedstefar så mange gange havde udtalt.

„Hver morgen må du løbe for at hilse på solen. Løb så hurtigt du kan, indtil du ikke kan løbe mere, og plant så din stok i moder jord. Dine ben vil blive stærkere og stærkere, indtil du en dag vil plante din stok ved foden af mesa'en. Så vil du være en mand, min søn.“

Og således var Kee hver eneste morgen løbet for at hilse den nye dag, og hver gang var han kommet en lille smule nærmere horisonten.

Vil jeg nogen sinde blive en mand? undrede Kee sig, som han betragtede de fjerne klippeformationer. Jeg er sikker på, at jeg aldrig vil nå mesa'en, og jeg er træt af at løbe. Det er dårskab, det, som den gamle mand siger.

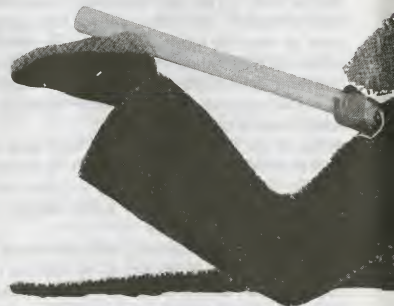
„Imorgen vil jeg kun løbe og gemme mig bag ved fårefolden“, sagde Kee til sig selv, da han langsomt drev tilbage mod hytten.

Som Kee nærmede sig sin bedstefars hjem, fornemmede han, at der var noget galt. Altid før var han blevet hilst af den hvidhårede mand, der ventede i døråbningen, og af røg der steg op fra tagets midte. Nu var døråbningen tom, og den manglende røg over hytten betød, at der ikke var tændt nogen ild. Han skyndte sig inden for og så sig hurtigt om i det ottekantede rum. Det var tomt, og han blev meget bange.

Hver sommer var Kee kommet til sin bedstefars ensomt liggende hjem for at hjælpe ham med fårene og for at blive

Løb for at hilse på solen

AF COLLEEN HELQUIST

belært om sit folks skikke. Han forstod ikke altid det, som hans bedstefar sagde, men hans hjerte var fyldt med kærlighed til og respekt for den gamle mand.

Hvor kan han være? spekulerede drengen, da han stiv af frygt stod på det lerstampede gulv. Pludselig kom der en stille, dæmpet lyd fra den anden side af bjælkevæggen. Kee skyndte sig udenfor til bagsiden af hytten. Der lå hans bedstefar ved siden af den store stak cedar-træ med et smerteligt udtryk i ansigtet.

„Jeg var ved at hente brænde“, hviskede han, „da jeg faldt, og nogle store bjælker rullede over mine ben.“

Kee var klar over, at bjælkerne måtte flyttes for at befri hans bedstefar. Han trak i bjælkerne, men han kunne ikke bevæge dem.

„Mine arme er ikke stærke nok!“ Kee græd. „Hvad kan jeg gøre?“ Den gamle mand så ind i den bange drengs øjne. „Dine arme er måske ikke stærke, men dine ben er meget

stærke, min søn“, sagde han. „Løb så hurtigt du kan hen til onkel Hosteen Begay. Han vil bringe hjælp.“

Kee løb hurtigere, end han nogensinde før havde løbet, og som musklerne straktes og trak sig sammen, følte han styrken i sine ben. Bekymringen for bedstefaderen tvang ham til at løbe endnu hurtigere, springende over kaninhuller og salviebuske. Hjertet bankede hurtigt, men han blev ikke nær så let træet, som han var blevet det før.

I løbet af kortere tid end han havde tænkt sig det muligt, havde drengen nået Hosteen Begays fjerntliggende hytte, og flere onkler var på vej for at tage sig af hans bedstefar. Kee stirrede ud mod den farverige mesa og tænkte på de mange stokke, som han havde plantet i sine forsøg på at nå den.

„Det er alligevel ikke dårskab, den gamle mand har fortalt mig“, fastslog han. „I morgen vil jeg med glæde løbe for at hilse på solen!“

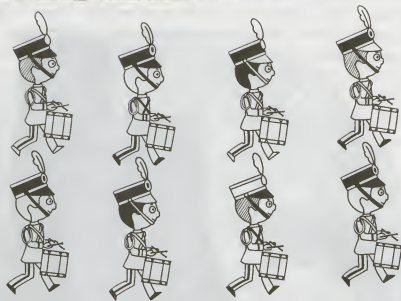

Illustreret af Nina Grover

**Trommeslager,
trommeslager**

AF ROBERTA
L. FAIRALL

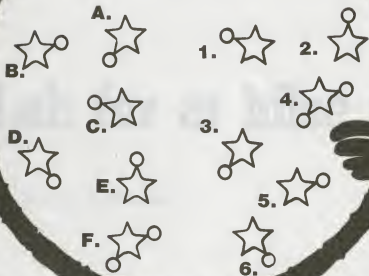
Kan du finde to trommeslager-drenge der er fuldstændig ens?

Find de ens stjernebiler - dem fra ABC-gruppen til venstre, der svarer til dem fra 1-2-3-gruppen til højre.

Find de ens stjerner

AF RICHARD LATTA

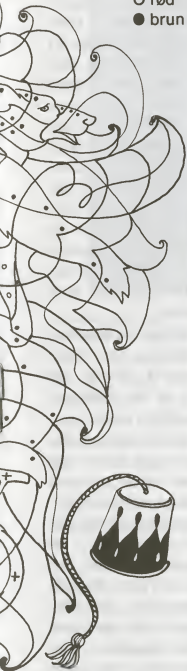

Bare for sjov

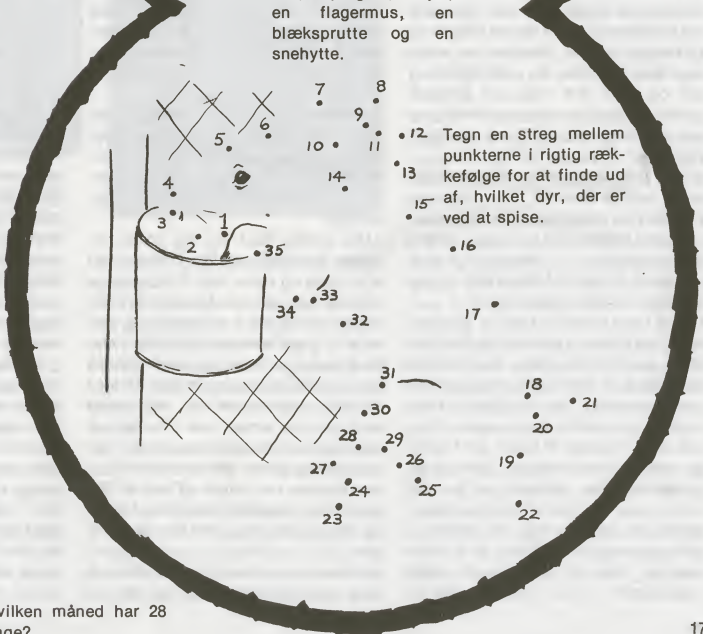
Farve-puslespil

Følg farve-koden nedenfor for at finde ud af, hvis hat der blev blæst af under paraden.

- + sort
- rød
- brun

Kan du finde en sæl, en hval, en harpe, en konkylie, en jordnød, et kamera, et indianertelt, en pingvin, en fjer, en flagermus, en blæksprutte og en snehytte.

•12 Tegn en streg mellem punkterne i rigtig rækkefølge for at finde ud af, hvilket dyr, der er ved at spise.

Hvilken måned har 28 dage?

Fra VEN til VEN

Fra et personligt interview af Joleen Meredith med ældste Hugh B. Brown (medlem af De tolv Apostles Råd) og nogle af hans børnebørn.

Ved at tale med nogle af ældste Browns børnebørn fandt jeg ud af, at hver enkelt huskede forskellige ting om deres bedstefar:

„Jeg husker fra den gang, jeg var ni år gammel, bedstefar siddende i sin store stol. Han lod mig stå bagved sig og rede sit smukke hår. Jeg delte det i midten og redte det så tilbage på forskellige måder. Sommetider skilte jeg håret på siden og prøvede en ny stil og redte det ned over ansigtet undervejs. Han var meget tålmodig og lod mig rede det, indtil jeg blev træet i armene.”

Noget af det, jeg husker om bedstefar, er de dejlige historier, han lavede og fortalte min søster og mig, når vi sad ved hans fødder. Det var lange, spændende historier — næsten lige som „science fiction”. Min søster og jeg var altid en del af historierne.

I en af hans historier kørte vi allesammen i en bil ude i ørkenen og fandt en stor, underjordisk hule. Bag i denne hule fandt vi alle slags diamanter og kostbare skatte. Der var også en masse mad dér, som vi kunne spise. Vandet nede i bunden af hulen var kogende varmt, men heldigvis fandt vi en speedbåd, der reddede os fra det varme vand. Vi kom allesammen ind i båden og sejlede ned ad floden. I historier som denne fandt vi altid en kæmpe eller to eller noget andet spændende. Ofte bekæmpede vi

disse uhyrer, og vi vandt altid, min bedstefar, min søster og jeg. Vi kunne lytte i timevis til disse spændende historier. Der var ikke noget TV-apparat, hvor vi boede, men vi savnede det sandelig heller ikke.

Bedstefar sad altid og læste i sin lænestol, han læste altid i en bog med en lampe tændt ved sin side. Nephi var hans yndlingsprofet. Han sagde altid, at han gerne ville leve og være ligesom Nephi.”

Da jeg selv mødtes med denne storartede mand, bad jeg ham fortælle mig, hvad han huskede om sin barndom. Nogle af de oplevelser fra barndommen, som han fortalte, var meget morsomme.

„Min broder Bud og jeg havde en masse morskab som børn. Han holdt af at drille og narre mig. En dag var vi efter en mår, som var forsvundet ned i et hul. Vi fik fat i en spade og prøvede at grave den ud, dog uden held. Bud sagde, at hvis jeg stak hånden ned i hullet, kunne jeg måske få fat i dyret og trække det ud. Jeg troede ham og stak armen ned i hullet, så langt jeg kunne. Men måren bed mig i fingeren og gjorde det så voldsomt, at den næsten bed enden af den af. Siden da var jeg altid lidt mere forsigtig med at gøre det, som Bud bad mig gøre.

Min broder var efter mig med drillerier hele vores barndom. Men jeg fik dog

engang held til at betale ham tilbage. Jeg husker, at vi dengang sov i kælderen til en lade. Bud havde læst en bog med spøgelseshistorier. En dag fik jeg den idé at bede min fætter klæde sig i et gammelt lagen for at gøre Bud bange. Fættøren skulle gemme sig i ladens kælder, indtil Bud kom hjem. Jeg selv gemte mig udenfor og holdt udkik og ventede. Og dér kom Bud og gik gennem laden og fortsatte ned mod kælderen. Da han fik øje på min fætter, løb han skrigende ud af laden, lige så hurtigt han kunne. Det varede længe, for Bud igen ville sove nede i den kælder.”

En af de mest vidunderlige oplevelser, ældste Brown fortalte mig, var om en hest. Han havde jo været officer i det canadiske kavalleri, så en hest var noget, der betød noget for ham:

„Jeg var på udkik efter den bedste hest i området, jeg kunne købe. Jeg elskede heste — det havde jeg altid gjort. Jeg fandt tilsidst den helt rigtige. Jeg betalte en masse penge for denne hest. Jeg fik hurtigt fat i en fremragende hesteopdrætter. Han arbejdede og sled med min hest, Steamboat, som jeg kaldte ham, og inden længe var han ikke bare den kønneste hest i det canadiske kavalleri men også den bedste dresserede. Jeg kunne få ham til at lægge sig, rulle rundt eller komme til mig, og han adlød altid. Jeg var meget tilfreds.

Vi var dengang i Cardston, og jeg havde i et par år kunnet glæde mig over „Steamboat“, da oberst Walker fra Winnipeg en dag besøgte vort hovedkvarter dér. Hans hovedopgave var at købe en god hest til generalen. Han fortalte mig ikke noget om det til at begynde med. Han sagde bare:

„Jeg forstår, at De har en god hest.‘
„Han er helt rigtig“, svarede jeg.
Så bad han om lov til at ride en tur på „Steamboat“, og jeg sagde „selvfølgelig!“

Da han kom tilbage efter en kort tur, stod han af og spurgte: „Hvor meget vil De forlange for denne hest?“
„Jeg var sikker på, at det var hans spøg, så jeg svarede hurtigt, for sjov: „Ah, fem hundrede dollard“. Det var en urimelig stor sum penge.

„Så kan De betragte den som solgt!“, sagde han.

Jeg var overrumplet! „Men det var kun min spøg, for denne hest er min stolthed og fryd“, stammede jeg.

Oberst Walker stod høj og rank dér og sagde blot: „De opgav en pris, jeg vil betale den, så vi har lige afgjort en handel.“

Jeg var syg om hjertet i lang tid over tabet af min fryd, „Steamboat“, min ven.

Omkring et årstid senere — sluttede historien — da jeg var i England og besøgte vores hovedkvarter dér, blev jeg indbudt til at bese deres stalde. Da jeg gik gennem staldene, så jeg i en af

båsene min storartede ven. „Steamboat“, råbte jeg.

Hesten gjorde et spring, som om den var blevet skudt. Jeg klatrede ind i båsen, slyngede armen om den og græd og græd. En gammel ven er vanskelig at glemme.“

Denne Herrens apostel fortalte mig også, hvor vigtig bøn og hans vidnesbyrd altid har været for ham. En sidste erindring opsummerer hans følelser:

„Når jeg som barn havde haft en ond drøm, vågnede jeg gerne op og råbte: „Mor, er du dér?“ Og da mors værelse lå lige ved siden af mit, kunne hun høre mig og hurtigt svare: „Ja, min søn, jeg er her“.

Mange år senere, da jeg drog afsted til min mission i England, mindede min mor mig om, at hun ikke ville være der til at svare mig, når jeg kaldte, men at vor himmelske Fader altid ville være der.

Mange gange på min mission og gennem hele livet har jeg råbt: Fader, er du dér?

Den smukke gamle mand med det kønne, hvide hår, mediterede et øjeblik. Så sagde han stille: „Og altid fik jeg et svar“.

Sidste Dages Hellige Tempel Quiz

AF VICKI H. BUDGE

Ordet „tempel” kommer af det latinske ord „templum”, der betyder „Herrens hus”. Sidste Dages Hellige har altid fremhævet bygningen af templer til udførelse af Herrens værk. Stikord til navnene på nogle af disse templer findes i de tilhørende sætninger. Skriv navnene på templerne på de stiplede linier.

1. Dette tempel blev bygget af pionererne og deres efterkommere. Tre andre templer blev færdiggjort, før indvielsen af templet i 1893.
2. Præsident Joseph F. Smith rejste til disse øer, da han var femten år gammel, for at udføre missionærarbejde. Han vendte i 1915 tilbage som kirksens præsident for at indvie grunden til templet.
3. I 1887 rejste en pionergruppe fra Salt Lake City nordpå for at bygge en koloni. De gav deres by navnet Cardstone efter Charles Ora Card, gruppens leder. I 1913 blev en tempelgrund indviet dér, og præsident Heber J. Grant indviede templet i 1923.
4. Sidste dages hellige pionerer flyttede til den vestlige del af De forenede Stater, og mange lamaniter og spansk-talende medlemmer af kirken bosatte sig i det område, hvor dette tempel ligger. I 1927 indviede præsident Heber J. Grant templet til at betjene disse mennesker.
5. Dette tempel var det første, der byggedes i Europa. Så mange af kirksens

medlemmer fra alle dele af Europa kom til indvielsen, at der måtte holdes to sessioner hver dag fra den 11. september til den 15. september 1955. Indvielsesbønnen for templet i blev holdt ved hver session af præsident David O. McKay.

6. Polynesiske hellige fra mange øer rejste over store afstande over Stillehavet for at komme til Hawaii templet. I 1954 blev det bekendtgjort, at endnu et tempel skulle bygges i Sydhavet, Præsident McKay indviede templet i 1958.

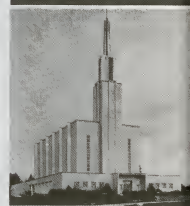
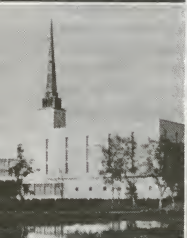
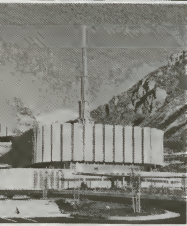
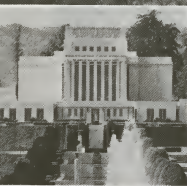
7. Efter at have deltaget i indvielsen af templet i Schweiz i 1955, vendte præsident McKay tilbage til Newchapel for at medvirke ved „det første spadestik”-ceremonien for et andet tempel. templet blev indviet tre år senere.

8. To templer er fornylig blevet indviet ikke langt fra Salt Lake City. Det ene ligger nord for og er templet, og det syd for er templet.

9. Det nyeste færdiggjorte sidste dages hellige tempel er templet i den østlige del af De forenede Stater.

10. Der er seks templer, som ikke er nævnt ovenfor, som også benyttes af kirksens medlemmer. Kan du nævne dem?

- M templet
L templet
S templet
I templet
L templet
O templet

Det var lidt af et chock at opdage, at jeg i virkeligheden udførte missionærarbejde

Er det mine fødder på bjergene?

AF DEREK DIXON

„Og det betyder”, sagde min grenspræsident, „at vi kalder dig som vores grens missionær-koordinat. Din opgave vil blive ikke alene at være koordinator mellem medlemmerne og missionærerne, men også at fremme og lede begejstringen for arbejdet med at frelse sjæle. Vi forventer, at du går i spidsen i dette store arbejde.”

„Det må være din spøg”, sagde jeg. „Jeg er bange for at spørge en fremmed, hvad klokken er. Jeg har besvær med at frelse mig selv, så hvordan skulle jeg kunne klare min næste.”

„Sludder!”, sagde grenspræsidenten på sin venlige måde. „Alt, hvad du mangler, er den nødvendige erfaring — og den vil tiden give dig. Som en begyndelse vil vi gerne have, at du skal udarbejde en særlig missionærarbejde-præsentation til brug i præstedømmemødet på søndag — noget, der vil begejstre brødrene og give dem nogle få retningslinjer for, hvordan man gør naboerne interesserede i evangeliet.”

Selvom jeg prøvede at smile til ham, så gik mit hjerte som en dampmaskine, og angsten formørkede mine tanker. Og alligevel hørte jeg, at jeg, næsten uden at vide af det, sagde. „Ja, præsident, hvis du mener, at jeg kan klare det, så vil jeg prøve”.

Den uge gennemvædedes min pude af tårer, mens jeg om natten, når andre sov, tiggede min himmelske Fader om på en eller anden mirakuløs måde at redde mig ud af denne frygtindgydende opgave. Men loftet var lige så uigennemtrængeligt, som om det var af messing, og en ubestemmelig sygdom tog hele min krop i besiddelse. Og så bestemte jeg mig til i stedet for at bede om hjælp til min opgave. Svaret på min anmodning kom så omgående, at det ikke kan have været noget mindre end en åbenbaring. Så hurtigt kom idéerne styrtende ind over mig, at jeg næppe havde tid til at få fat på en blyant og skrive nogle af dem ned. Og sandelig om jeg ikke, da søndagen kom, var parat til i hvert fald at fortælle andre, hvordan man gør naboer og bekendte interesserede i evangeliet!

Ved præstedømmemødet viste jeg i let underholdende form seks forskellige principper til brødrene. Det var følgende:

1. Det er nødvendigt at skabe sig venner.
2. Det er nødvendigt at tage det første skridt.
3. Det er nødvendigt at hjælpe.

4. Det er nødvendigt at være frimodig.
 5. Det er nødvendigt at have øjnene åbne for succes.
 6. Det er nødvendigt at lade sig inspirere.
- Og jeg lavede et syvende princip — uden at sige det højt — for mig selv:
Det er nødvendigt at vise eksemplet.
Til at begynde med havde jeg ikke nogen større succes med at interessere andre i evangeliet, først og fremmest fordi jeg stadig havde vanskeligt ved at overvinde min frygtsomhed. Men den første gnist fængede en dag på kontoret. En ugift mand var lige blevet ansat, og jeg fik til opgave at vise ham rundt i huset. Som vi gik omkring, samlede jeg mod og sagde: „Kom du forresten i forbindelse med nogle medlemmer af mormonkirken, mens du var i Canada?”
Han så skarpt på mig. „Hvad? Er du mormon?”
„Ja, det er jeg faktisk.”

Jeg så ikke op et eneste øjeblik på min medpassager.

„Nå, det er interessant. Jeg har ikke selv haft kontakt med nogen mormoner, men på fjernsynet så jeg noget af en eller anden konference en week-end. Det var temmelig trættende, syntes jeg. Men der var en enkelt ting, som jeg husker: en af talerne var en hvidhåret gammel fyr — et af de sødeste, gamle mennesker, jeg nogensinde har set. Han var vidunderlig!”

Jeg vidste i det øjeblik, at Guds profets ånd havde åbnet døren til denne mands hjerte og til nogle meget interessante samtaler om evangeliet i de efterfølgende uger.

Min anden missionæroplevelse var bitter for mig, men blev en lærestreg, som jeg vil huske hele livet. Som jeg en aften var på vej hjem fra arbejde i en overfyldt bus, sad jeg og læste i „Profeten Joseph Smiths Lærdomme”. Ved siden af mig sad en midaldrende dame med en pose fuld af købmandsvarer i skødet.

Jeg var så helt opslugt af min bog, at jeg på hele turen ikke en eneste gang så op på min medpassager. Da jeg nærmede mig stoppestedet, hvor jeg skulle af, og lukkede bogen i, sagde min medpassager: „Var han en stor mand?” Overrasket så jeg spørgende på hende. „Hvem?” „Den mand, som De læste om — Joseph Smith.” „Jo, han var så sandelig en stor mand — en Guds profet.”

„Lige så stor som Jesus Kristus?”

„Nej, nej. Men han var en af de største af hans tjenere.” Så standsede bussen, og jeg måtte stå af, efterladende hende i bussen til hendes ukendte bestemmelsessted.

Idet bussen kørte bort, mødtes vores øjne gennem vinduet, og jeg kunne se en længsel i hendes ansigt, som altid har fået mig til at fortryde, at jeg ikke kørte med til hendes

bestemmelsessted. Jeg har lige siden søgt busruterne for at finde hende, men uden succes.

Langsomt voksede jeg gennem erfaringer. Sommetider gik det fremad og op, sommetider gik det nedad. Men jeg tvivlede aldrig på, at det var Herrens værk, og jeg lærte en dag i august 1969 noget om den hjælp, han giver den, der ønsker at hjælpe til i dette værk.

De fleste dage i ugen tilbringer jeg min frokostpause i mit kontor, lægger benene op på skrivebordet, gumler nogle sandwiches i mig og prøver at indhente noget forsømt læsning. Men denne særlige dag følte jeg mig lettere urolig. Jeg var nedslået og følte ingen fred.

I det humør slugte jeg mine sandwiches langt hurtigere, end det var godt for min fordøjelse, og derpå søgte jeg hjælp for min nedslåethed i Brightons gader.

Jeg drev hen ad gaden, kikkede lidt på udstillingsvinduerne. Jeg gik endda ind i en boghandel og kikkede mig omkring, men følelsen forblev den samme, og jeg vandrede endnu engang rundt i gaderne.

Så kom jeg til en af mine gamle forkærligheder — en antikvarboghandel med en kælder med særligt gode tilbud. (Jeg havde ikke været der i adskillige måneder, fordi min kærlighed til særlig gode tilbud ofte blankede mig helt af!)

Jeg gik ind i forretningen og ned ad trappen til tilbudskælderen. Der var ikke en sjæl. Jeg kikkede hylderne igennem og fandt mange skatte til lige min pris, men jeg var næppe begyndt min søgen, før jeg hørte trin på trappen og så to præster i sort tøj og præstekrave dukke op og begynde at gennemgå hylderne.

Jeg hæftede mig ikke særligt ved dem, og de heller ikke ved mig.

Men så vendte den ene sig mod den anden og sagde: „Men selvfølgelig, hvad jeg egentlig leder efter, er et eksemplar af Mormons Bog.”

Jeg spidsede øren, og hjertet begyndte at hoppe i livet på mig.

„Er det det?“, spurgte den anden præst ligegyldigt. „Forresten er interessant folk. Vi har en af deres moderne kirkebygninger ikke langt fra os i Southampton, men jeg har såmænd aldrig overværet et møde dér. Nå, men Fred, jeg må afsted nu. Jeg lovede at hente Betty klokken et. Måske ses vi så igen til næste år?”

„Det håber jeg“, sagde den præst, der var blevet tiltalt Fred. „Hej!” Og den anden forsvandt med dundren af støvler på trappen, mens Fred fortsatte sin søgen.

Herrens Ånd var næsten så håndgribelig, som den brand, der voksede i mig. „Undskyld mig“, sagde jeg, idet jeg henvendte mig til præsten, „men hvad slags Mormons Bog søger De — en tidlig udgave?”

„Nå, nej, bare et almindeligt eksemplar.”

„Ja, men, hvis De vil lade mig få Deres kort, så skal jeg med fornøjelse sende Dem et eksemplar af Mormons Bog.”

„Hvad? Er De da selv Mormon?”

„Det er jeg rigtig nok.”

„Ser vi det. Det er højst interessant.”

„Ja, det kan da godt være“, sagde jeg. „Men hvorfor er De så interesseret i Mormons Bog?”

„Jo, ser De, det er sådan, at jeg er præst i Den frie Kirke oppe i Essex, og min menighed og jeg har studeret forskellige religioner. Sidste lørdag så mange af os en film i fjersynet — „Brigham Young” hed den — og den gjorde så stærkt et indtryk på os, at vi bestemte os til at gøre mormonismen til vores næste studium. Og det er derfor, jeg søger et eksemplar af Mormons Bog.”

„Og De skal nok få den.”

Han gav mig sit kort, og vi skiltes, begge to i højeste grad forbløffede over denne slags tilfældighedernes spil — hvis det var det — som havde bragt ham mere end halvdant hundrede kilometer og mig under en frokostpause-tur i byen for at mødes og tale om Mormons Bog i kælderen hos en antikvarboghandler et eller andet sted i Brighton.

Jeg sendte hans kort og en kort forklaring til missionskontoret. Om slutningen på historien kender jeg intet, men om Herrens inspiration har jeg ingen tvivl.

Men i alle mine missionæroplevelser forbliver én kendsgerning: indtil nu havde Herren gjort al arbejdet. Jeg havde ikke gjort noget for at stimulere nogens interesse for evangeliet. Der var en flod, der måtte krydses, og jeg måtte sætte over den! Og selve tanken om at skulle henvende mig til fremmede og mørke døre for at diskutere evangeliet var endnu nok til at fylde mig med indre hysteri. Og samtidig var der inden i mig beslutsomheden om at ville overvinde det. Jeg ville henvende mig til den fremmede ved min port!

Aftenen for maskeradfesten i grenens kirkebygning kom.

Vores datter Susan havde konstrueret en åben kiste af karton, bølgepap og tapet. Hun gik omkring hele aftenen i den med stor succes.

Den næste morgen stod jeg ved busstoppestedet på bakken og ventede på at blive bragt til min arbejdsplads. Der stod adskillige andre mennesker ved stoppestedet, inkluderende en rank, midaldrende mand, delvis skaldet og med et afvisende udtryk. Jeg førte en indre diskussion med mig selv, hvori jeg anførte forskellige grunde til, at en sådan mand aldrig ville acceptere evangeliet, og hvorfor jeg aldrig ville have mod nok til at tale til ham — og hvad skulle jeg forøvrigt sige til ham? — og så sagde en indre stemme til mig: „Det er nødvendigt at være frimodig!” Og så, idet jeg samlede alt mit mod, sagde jeg til ham: „Undskyld mig, men mon De skulle kende en eller anden, som kunne tænke sig at købe en kiste, lavet af pap?”

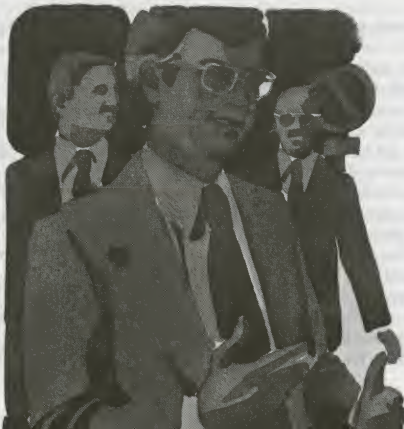
Han rettede sig op, betragtede mig meget forsigtigt, hvilket han sandelig også burde: „Undskyld mig, jeg hørte ikke . . .?”

„Jeg spurgte, om De skulle kende nogen, som kunne tænke sig at købe en kiste af pap? Ser De, vi holdt kostumefest i vores kirke i går aftes, og vi udklædte en af vores døtre som lig i en kiste af pap, og nu står kisten og fylder op i entréen, og vi er ikke helt klar over, hvad vi skal gøre ved den.”

Og så ventede jeg på, at han skulle sige: „Hvilken kirke er det?” — men det sagde han ikke. I stedet for sagde han: „De har vist en meget mærkelig sans for humor, har De ikke, min ven?”

Og så pludselig lo vi begge to, og han foreslog, at vi ikke skulle vente på bussen men spadsere ind til byen i stedet for. Og idet vi begyndte at gå ned ad bakken ind mod byen, så han på mig og sagde: „Hør nu, enhver, som kommer med en provokerende bemærkning af den art til en fuldstændig fremmed på gaden, må enten være gal, eller have noget på hjerte. Hvad er det med den kirke, som De hører til . . .?”

Derek Dixon virker som præsident for Brighton gren i den engelske London Syd Mission.

Trofaste arbejdere

Mine kære søskende, i de sidste få måneder har præsident Spencer W. Kimball opfordret os som kirke til at strække hånden ud for vor Faders andre børn.

Vi er blevet bedt om at forøge vores indsats på to generelle områder. For det første er der behovet for, at hvert eneste medlem at kirken lader sit lys skinne, således at andre vil lære Jesu Kristi evangelium at kende gennem eksemplet. Herren siger til os i Lære og Pagter:

„Og atter siger jeg jer: Jeg giver jer et bud, at enhver, både ældste, præst, lærer og medlem skal anvende hele sin kraft og arbejde med sine

ÆLDSTE LOREN C. DUNN
af De halvfjerds' første Råd

*Hyldest til dem,
der har ofret
for at kunne dele
evangeliet med
andre — og en
udfordring:
Hvornår vil vi
gøre vor del?*

hænder for at forberede og udføre de ting, som jeg har befalet.

Og lad jeres prædiken være en advaselsrøst, lad hver mand advare sin næste i mildhed og sagtomhed" (L. & P. 38:40-41).

Enhver familie i kirken er blevet bedt om at gøre sig gode venner med en familie, der ikke er medlemmer, på familie-til-familie-basis.

For det andet er enhver rask ung mand blevet bedt om at berede sig til at udføre en fuldtidsmission. Og igen fra Lære og Pagter:

„Anvend derfor alle dine kræfter og kald tro arbejdere ind i min vingård, at den kan blive beskåret for sidste gang.

Og dersom de omvender sig og modtager mit evangeliums fylde og bliver helliggjort, så skal jeg holde min tugtende hånd tilbage.

Gå derfor ud og råb med høj røst: Himmeriges rige er nær: Råb: Hosianna! Velsignet være den højeste Guds navn!

Gå ud og døb i vand og bered vejen for mig for min tilkommelsestid.

Thi tiden er nær; om den dag og den stund ved ingen; men den skal viseselig komme" (L.&P. 39:17-21).

Det er dette sidste punkt, jeg gerne vil tale lidt mere om. Jeg blev for nylig bæret med at få til opgave at besøge Samoa Apia missionen og overvære nogle stavs-konferencer i det land. Jeg fandt missionærerne ved godt mod og arbejdet i god gænge. En eftermiddag efter vort møde sagde missionspræsidenten, Patrick Peters — som er indfødt Samoaner: „Ældste Dunn, der er noget, jeg gerne vil vise dig". Vi kørte nogle få kilometer fra missionshjemmet og klatrede op på toppen af et lille højdedrag et sted, der var ret isoleret med palmetræer og anden tropisk vegetation. Jeg forstod pludselig, at vi befandt os på en meget gammel kirkegård. Midt i denne kirkegård var der et sted, der var omgivet af en så lav cementmur, at man kunne kravle over den. Præsident og søster Peters fortalte mig, at dette var det sted, hvor nogle af de første missionærer i Samoa var blevet begravet. Det var otte grave.

Det, der slog mig særligt, var, at af de otte grave var de fire for børn under to år, og en var en enogtyve-årig hustru og moder. Hvilken rolle kunne de have spillet i missionærarbejdet i Samoa?

De næste to dage søgte jeg i pauserne under arbejdet missionens historie for at finde svaret hertil. Jeg kunne ikke finde oplysninger om alle otte, men jeg fandt dog ud af noget:

I kirken første tid var det almindeligt, at helt unge ægtepar blev kaldet på mission, og nogle af disse unge par blev sendt til Samoa. Den første, der blev begravet på det sted, var Katis Eliza Hale Merrill. Hun og hendes mand havde kun været på mission i tre måneder, da hun blev syg og alt for tidligt fødte sit barn. Barnet døde den følgende dag. Historien har dette at berette: „En time efter barnets død tilkaldte moderen søster Lee (hustru til missionspræsidenten) til sit sygeleje, og efter at have takket for at hjælpe hende under hendes sygdom, sagde hun at hun „skulle dø, for hun kunne ikke blive, da de var kommet for at hente hende". Hun talte derefter med sin mand, kyssede ham farvel, og så var det forbi. Moderen og den lille dreng blev begravet i samme kiste." Efter sin mission bragte broder Merrill resterne af sin hustru og lille barn med sig tilbage til Utah, hvor de blev begravet.

Ældste Thomas H. Hilton udførte en mission til Samoa, hvor de mistede tre af deres børn mellem 1891 og 1894. Lille Jeanette levede mindre end et år, George Emmett mindre end syv dage, og Thomas Harold halvandet år. Om Thomas Harold's død siger optegnelserne: Søndag den 11. følte han sig ikke godt tilpas . . . De næste to dage syntes han at komme sig, men om morgenen den 14. blev hans moder påny bekymret for hans helbred. Fra da af og indtil hans død den 17. marts 1894 blev der gjort alt, hvad kærlige hænder kunne gøre for at få ham rask, men han blev hurtigt mere og mere syg . . .

. . . Ah, hvor hadede vi alle, at vi skulle indrømme, at det måtte gå sådan! Hvor bedrøvede var vi ikke over at se, at vores kære søster igen skulle berøves et barn, og hun, som var så langt borte fra sine elskede forældre og venner, som hun havde forladt for evangeliets skyld.

Thomas Harold Hale var omkring halvandet år gammel, en smuk, lille dreng og meget afholdt af alle missionærerne såvel som af de indfødte, der kendte ham. Meget sympati blev udtrykt for de sørgende forældre, og Herrens velsignelser blev nedbedt over dem."

Niogtyve år gammel var Ransom Stevens præsident over den samoanske Mission, da han blev ramt af tyfus, der forværedes af en hjertesygdom. Han døde den 23. april 1894.

Hans enke, søster Annie D. Stevens, påbegyndte hjemrejsen med damper den 23. maj. Hun kom til Ogden søndag den 10. juni, hvor præsident Joseph F. Smith og ældste Franklin D. Richards tog imod hende. Den 11. juni havde hun en samtale med Det første Præsidentskab i Salt Lake City, hvorefter hun rejste til sit hjem i Fairview i Sanpete County, hvortil hun ankom kl. 6 om aftenen.

Historien siger: „Velkomsthilsenerne fra hendes venner var nødvendigvis kortvarige, for søster Stevens var syg og måtte gå tidligt i seng, og klokken 11 om aftenen, fem timer efter ankomsten til hjemmet, fødte hun et drengebarn.". Hun havde måttet gennemgå alle disse prøvelser og anstrengelser under sidste fase af graviditet.

Der var også en indførsel i bøgerne for fredag den 2. marts 1900: „Lille Loi Roberts var blevet opgivet af dr. Stuttaford på santoriet (i Apia). Den tålmodige lille patient blev salvet hver dag for sine smerter, og hver gang lindredes de . . . Hans forældre (ældste og søster E. T. Roberts) var utrættelige i deres iver efter at mindske hans smerter og lidelser".

Lørdag den 3. marts: „Lille Loi døde i sanatoriet i Apia i morges og gjorde det til endnu en sørgelig dag i missionens historie". Det kan ikke undre, at gravstenen indeholder ordene „Hvil

sødt Loi, hvil". Han var halvandet år gammel.

Og det bringer os til ældste William A. Moody og hans brud, Adelia Moody. De blev kaldet til en mission fra Thatcher i Graham County, Arizona, og ankom til Samoa i november 1894. De må have været opfyldt af de samme håb og ønsker som ethvert ungt par, der lige har begyndt samlevet. Hun fødte en otte-punds datter den 3. maj 1895. Tre uger senere døde moderen. Datteren, den lille Hazel Moody, blev plejet af lokale hellige, mens faderen fortsatte sin mission. Endelig læser vi dette et år senere om en damper, der sætter kursen mod De forenede Stater, og hvis passagerer inkluderer fire hjemvendende ældster og „også ældste Moody's datter, Hazel, et år gammel, som vil blive afleveret til kærlige slægtninge i Zion".

En pris er blevet betalt for oprettelsen af Jesu Kristi evangelium på øen Samoa. Det er interessant at lægge mærke til, at en stor del af den pris er blevet betalt af små børn. Jeg har en anelse om, at der findes mange afsidesliggende kirkegårde rundt om i

verden, som minder om dette sted på Samoa. De er tavse vidnesbyrd om de prøvelser og lidelser, der fulgte med begyndelsen af missionærarbejdet i denne forvaltning.

På grund af bedring af leveforholdene og den lægelige teknik, er denne slags prøvelser nu næsten noget, der kun hører fortiden til. På Samoa, for eksempel, fandt jeg missionærerne ved godt mod og sunde og raske. Der findes endog sundhedsmissionærer, inkluderende et ungt ægtepar og deres to børn, som bidrager til forbedring af helbredstilstanden hos medlemmerne og tager sig af missionærernes helbred efter behov.

De ofre, der ydes i dag, drejer sig først og fremmest om tid og penge, et offer på 24 måneder for en værdig ung mand for at bidrage til at fremme Herrens værk. Andre gav deres liv for at få arbejdet påbegyndt, men Herren kræver kun, at vi ofrer nogen tid og vore midler for at holde arbejdet igang overalt i verden.

Der fortælles en historie om, at heni-mod slutningen af den anden verdenskrig kom en general fra de allierede styrker en aften ud til frontli-

nien for at inspicere sine tropper. Som han vandrede omkring, pegede han nu og da ud i ingenmandsland og sagde: „Kan I se dem? Kan I se dem?"

Endelig var der én, som sagde: „General, vi kan ikke se noget. Hvad mener De?" Han sagde: „Kan I ikke se dem? De er jeres kammerater; de er dem, som gav deres liv i dag, i går og dagen før. De er godt nok derude, betragtede jer og spekulerende på, hvad I vil gøre; spekulerende på, om de er døde forgæves".

Min kære brødre og søstre, som medlemmer af denne kirke kan vi stille os det samme spørgsmål: „Kan I se dem?" De er dem, som betalte, nogle af dem med deres liv, for at rigets evangelium kunne blive oprettet i disse sidste dage. De er Hiltons og Robertsens og Stevens og Moodys og mange andre — folk som I og jeg, der besvarede en kaldelse fra Gud. Jeg er sikker på, at de får lov til at betragte os fra tid til anden, for at se, hvordan arbejdet skrider frem, for at se, hvad vi gør med deres åndelige arv, for at se, om de er døde forgæves.

Jeg spekulerer på, hvor mand, hvor heldig du ville være med at overbevise en ung far, som har begravet tre af sine baby'er i en afsidesliggende kirkegård på den anden side af Jordkloden på grund af Jesu Kristi evangelium, om at en mission er for stort et offer, fordi du ønsker at købe en vogn eller et stereo-anlæg, eller du ikke ønsker af afbryde din uddannelse, eller af en anden grund.

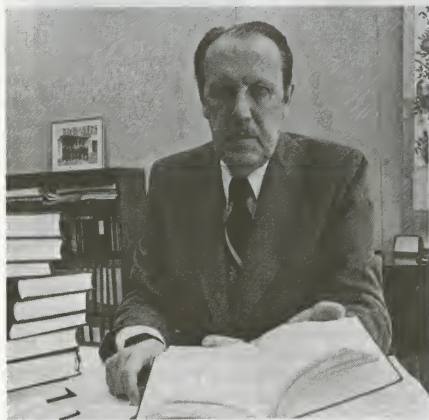
Jeg tænker på, hvor overbevisende vi som medlemmer af kirken vil virke, når vi fortæller en eller anden, at vi simpelt hen har for travlt og måske er en lille smule flove over at fortælle vores nabo om evangeliet, især hvis den pågældende er en ung far, som har begravet sin unge brud, mens han var på mission, og har sendt sin lille pige hjem for at blive passet af slægtninge, mens han færdiggjorde sin tjeneste for Herren.

Er det ikke på tide, at vi lytter til en profets stemme? Er det ikke på tide, at vi gør en ekstra indsats? Er det ikke på tide, at vi forkynder rigets evangelium til verden, til vores nabo? I Jesu Kristi navn. Amen.

SPØRGSMÅL SVAR

„Taler folk stadig i tunger i vor tid?“

SVAR BRODER CARR

Det enkle svar er: Ja, det gør de.

Men jeg er sikker på, at du ønsker beviser. Måske er de så talrige, at du slet ikke lægger mærke til dem. På grund af dette emnes natur er du måske tilbøjelig til at forvente noget strålende eller noget så ud over det sædvanlige, at du kun da ville tro, at du har set bevis på denne gave.

For fuldt ud at forstå spørgsmålet er det bedst, at vi prøver at forstå formålet med det, som skrifterne siger, er en gave. Joseph Smith sagde om dette princip: „Tunger blev givet med det formål at prædike blandt dem, hvis sprog ikke forstås“ („History of the Church“ 2:607). Baseret på hvad skrifterne og de sidste dages åbenbaringer siger forkyndte prædident Joseph Fielding Smith, at „der har ikke været noget ophør af tungemålgaven“ („Answers to Gospel Questions“ 2:26). Og videre: „Den sande tungemålgave forekommer måske i kirken i større udstækning end nogen anden åndelig gave. Enhver missionær, som rejser ud for at forkynde evangeliet på et fremmed sprog, modtager, hvis han er ydmyg og trofast, denne gave“ („Answers to Gospel Questions“ 2:29).

Hundreder af vidnesbyrd er blevet aflagt af missionærer, og nogle bemærkelsesværdige oplevelser er nedskrevet i kirkens historie som bevis på denne gave hos sådanne nyere kirkeledere som prædident David O. McKay („Gospel Ideals“, p. 552), ældste Alonzo A. Hinckley („Answers to Gospel Questions 2:32-33, og andre.)

Som en af denne forvaltnings store ledere og en ivrig missionær i alderen omkring 25 år, var prædident Joseph F. Smith så rigt velsignet med denne gave, at han belærte folk på Hawaii i deres eget sprog. Ved en bestemt lejlighed sagde han: „Hvad mig angår, så vil det, at Herren vil give mig evne til at belære folk i mit eget sprog eller i deres sprog, så de, der hører mig, vil forstå, hvad jeg siger, være en tilstrækkelig tungegave for mig“ („Gospel Doctrine“, p. 201).

Men lad os tage et andet vidnesbyrd, der er meget fremtrædende i dag. På 32 sprog udføres rundt omkring i verden arbejdet med at oversætte skrifterne og andre af kirkens publikationer. Mange oversættere, som næppe kan hævede et fuldkomment kendskab til engelsk, læser og studerer evangeliet på engelsk og oversætter deres forståelse deraf til deres eget sprog. Gennem vedblivende indsats og øvelse udvikler de den gave, de har modtaget og bliver dygtige i deres gerning. Disse trofaste mennesker er inspireret og motiverede af Oliver Cowderys historie: Han prøvede at oversætte men havde ikke heldet med sig; så Herren sagde til ham: „Se, du har ikke forstået det ret. Du har troet, at jeg ville give dig, uden at du selv gjorde dig nogen anstrengelse, blot du bad.

Men jeg siger dig: Du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og dersom det er rigtigt, vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, og derved skal du fornemme, at det er rigtigt.

Men er det ikke rigtigt, skal du ikke have sådan følelse, men dine tanker skal være så uklare, at du glemmer det, der var urigtigt. Derfor kan du ikke skrive det, der er helligt, uden det bliver givet dig af mig“ (L.&P. 9:7-9).

Missionærerne bliver forberedt i sprogtræningsmissionen til at skulle undervise i evangeliet i et fremmed sprog, og alt dette for at skrifternes ord skal blive opfyldt. Vi læser i Lære og Pagter 90:11: „Thi det skal ske på den dag, at enhver skal høre evangeliets fylde i sit eget sprog af dem, som er ordineret til denne myndighed gennem Talsmandens betjening, der bliver udgydt over dem for at åbenbare Jesus Kristus.“ Afsnit 1, vers 2 siger også: „Thi sandelig, Herrens røst lyder til alle mennesker, og ingen skal undfly. Der findes intet øje, som ikke skal se, ej

heller øre, som ikke skal høre, ej heller hjerte, som ikke skal gennembøres."

I et åbent brev fra kirkens Første Præsidentskab, dateret den 9. juli 1853, findes en meget oplysende udtalelse om det emne, vi her diskuterer. Udtalelsen har denne ordlyd: „Oversæt Mormons Bog til ethvert sprog og enhver dialekt under himlen og udgiv den, eftersom Gud skal give jer mulighed derfor. Og fra denne time skal tungemålgaven og ved den oversættelse fra sprog til sprog blive mere og mere almindelig for Israels ældster, indtil ingen nation, intet rige, ingen stamme, eller familie skal være ladt uden tilbud om Guds ord på jorden."

Må vi sammenfatte dette med, at kun ved hjælp af denne vidunderlige gave kan Guds formål opfyldes? For dette er forvaltningen for opfyldelse af alle ting. „Thi til jer, De Tolv, og til dem, Det første Præsidentskab, som er valgt sammen med jer til at være jeres rådgivere og ledere, er dette præstedømmes magt givet i de sidste dage og for sidste gang, hvori evangeliets fyldes uddeling er" (L.&P. 112:30).

Tænk på, hvor vanskeligt det ville være at kommunikere evangeliets sandhed ud over verden, medmindre denne gave ved Guds kraft også var blevet gengivet. Jesus gjorde det klart, at alle ting skulle genoprettes, da han sagde: „Elias skal komme og genoprette alt" (Matt. 17:11). Tungemålgaven er en af disse mange ting, som det var nødvendigt at genoprette, og det er den blevet, sådan som vi læser i Lære og Pagter, hvor Herren nævner mange gaver, inkluderende denne, der har foranlediget dit spørgsmål. (L.&P. 26:24)

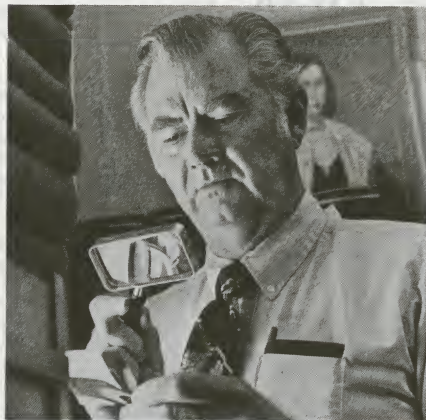
Denne historie er måske ikke slet så storslået som andre historier, vi kender. Men et indtryk af hele dette spørgsmål, som er et stort bevis for os, som har med oversættelsesarbejdet i kirken at gøre, er, at mennesker med denne gave oprejses af Herren på de steder og på de tidspunkter, hvor behovet opstår.

Tænk på de 3,3 millioner medlemmer af kirken, som er spredt ud over jorden, der er befolket med omkring 3.7 milliarder mennesker i 228 forskellige lande og områder, og som taler mere end 3000 sprog og dialekter. Hvordan kunne det lade sig gøre at opfylde formålet med evangeliets gengivelse til menneskehedens evige frelse, medmindre Herren bragte dem med tungemålgaven på strategiske steder, hvor de kan blive redskaber i hans hænder. Og således finder indfødte i deres respektive lande og mange, som bliver omplaceret enten midlertidigt eller permanent af forretningsmæssige eller professionelle årsager til lande med et andet sprog end deres eget, sig dybt involveret med opbyggelsen af Guds rige på jorden, fordi de er velsignet med tungemålgaven.

John E. Carr

Leder af kirkens distribuering og oversættelse
Internal Communications Division

„Er der noget i de arkæologiske fund, der opretholder eller støtter Mormons Bog?"

SVAR BRODER CHEESMAN

Nogle sprogforskere mener, at der er en sprogmæssig forbindelse mellem ordene „opretholde" og „støtte". Derfor vil jeg gerne forklare visse forhold:

Mormons Bog blev ikke skrevet i den hensigt at give en fuldstændig historisk beretning om de folkeslag, den omhandler. Snarere har Mormon, Moroni og Nephi, de tre hovedforfattere, skrevet en forkortet, åndelig optegnelse, der kun medtager historiske data for at tilvejebringe en vis kontinuitet til beretninger, der strækker sig over et meget langt åremål. Eventuelle udvortes beviser vil derfor fortrinshvis have betydning for bogens historiske aspekt, ikke dens åndelige budskab. Da optegnelserne indeholder åndelige belæringer, må læseren nødvendigvis opleve noget åndeligt for at kunne sikre sig bevis for dens værdi. Formlen for opnåelse af vidnesbyrdet findes i Moroni 10:4-5 i optegnelserne selv. *Beviser for Mormons Bog forbliver således inden for det åndelige område og stammer ikke fra studiet af arkæologi.*

Men selv om et vidnesbyrd kun fås gennem et ydmygt studium af disse optegnelser, er der alligevel fundet mange ydre tegn, der støtter Mormons Bog. Det må også huskes, at Mormons Bog ikke gør krav på at være en optegnelse om *alle* indbyggerne i Amerika eller handler om forfædrene til alle indianere. Den påstår imidlertid, at den er en række åndelige optegnelser om tre grupper mennesker, der kom til Amerika.

Den videnskabelige verdens fund viser, at civilisationen på det amerikanske kontinent før spaniernes ankomst var fantastisk. Disse menneskers arkitektur var højt udviklet, de

byggede fremragende overrislings-systemer, var dygtige guld- og sølvmede og var en del af en velorganiseret borgerlig, politisk og religiøs organisation. På næsten ethvert af livets områder kunne civilisationen af disse gamle forfædre til indianerne tale sammenligning med både Roms og Grækenlands storhed. Vil det så ikke være et støttevidnesbyrd at læse, hvordan Mormons Bog på lignende vis beskriver store byer med templer, såvel som en højt udviklet kultur, rig på guld, sølv og smukke tekstiler?

Denne optegnelse centrerer om en stærkt religiøst ledet gruppe, der bestandig er i krig med dem, der modsætter sig dens lærdomme. Videnskabelige undersøgelser viser, at religion syntes at have været den underliggende indflydelse blandt mange af de tidlige amerikanske grupper. Den centrale skikkelse i Mormons Bog er Jesus Kristus, hvis besøg i Amerika skildres deri. Overalt i amerikanske legender og endnu i dag i forskellige amerikanske stammer, hører man om den mest levedygtige af de gamle legender: historien om den skæggede, hvide Gud, som kom til deres forfædre, belærte dem, velsignede dem og lovede at komme tilbage. Man kan ikke lade være med at spekulere over disse lighedspunkter. Der fandtes en højt udviklet kultur her i tidligere tid. Mormons Bog fortæller om et sådant samfund, som blomstrede og døde hen i fortiden.

De tidlige indbyggere i det land, som vi nu hentyder til som Amerika, var lige så civiliseret og kultiveret i deres top periode, som nogen anden gruppe nogetsteds på jorden på tilsvarende stadiet. Mange lærde er kommet til det resultat, at top perioden af den før-kolumbusianske civilisation faldt sammen med tidspunktet omkring Kristus. Når man studerer vor tids uprætentløse indianerkultur, underer man sig over, hvad der er sket med den storslåede civilisation, der engang fandtes på dette kontinent. Hvor er de mennesker, der producerede de storslåede hovedveje, der førte rejsende til templer og paladser så store som dem, der fandtes i den gamle verden? Historien om disse folkeslag, fortalt i Mormons Bog, giver nogle interessante paralleller til vor tids arkæologiske opdagelser og indianske traditioner.

En Gud, der ikke kender til personsanselse, ville ganske naturligt aflægge besøg, instruere og efterlade en beretning om sine gerninger hos disse millioner af mennesker i denne nye verden såvel som i den gamle. Oversættelser af gamle indianske beretninger, såvel som Mormons Bog, viser dette. Mange indianske traditioner viser kendskab til syndfloden, Noas ark, vandringerne gennem Det røde Hav og andre bibelske begivenheder, noget som de altsammen fortalte spanierne, da de kom til den nye verden.

Der er mange begreber i Mormons Bog, som er blevet bekræftede ved menneskets arkæologiske og entnologiske studier. Her er nogle af dem, som støtter beskrivelserne i Mormons Bog eller har at gøre med fremskreden efter-Mormons Bog civilisation:

Arkæologiske vidnesbyrd	Mormons Bog
Bygninger, som kendes af enhver turist i Meso og Sydamerika	2. Nephi 5:15 Moshiah 8:8 9:8 11:8
Cement af usædvanlig styrke	Helaman 3:7, 9, 11
Tårne set af Cortez og beskrevet af ham	Alma 48:1 50:4
Hovedveje op til 15.000 km lange gennemskærende Sydamerika på kryds og tværs	1. Nephi 25:11 Helaman 14:24
Hjul — mange stykker legetøj med hjul er fundet	2. Nephi 12:7 Alma 18:9
Våben, der i udførelse ligner dem fra den gamle verden, er fundet	Alma 23:13 25:14 Jarom 1:8
Metallurgi — inkluderende guld, sølv og kobber	Helaman 6:9 Ether 10:23 Alma 46:40
Kendskab til lægekunst og kirurgi	Alma 46:40
Bevis på et højt udviklet præstedømme	Alma 4:20 13:6

Tegn på en højt udviklet civilisation findes også i det gamle Amerikas kendskab til matematik, astronomi, religionsudøvelse som f.eks. ofringer, dåb, nadver, omskærelse og tro på udødelighed. Alle disse beviser og mange flere støtter absolut Mormons Bog.

Det bør nævnes, at der stadig er nogle historiske og kulturelle begreber, der er nævnt i Mormons Bog, men som ikke er blevet støttet af arkæologiske studier. Dette er dog ganske naturligt, idet den stammer fra tiden nær op til århundredskiftet. Og nye opdagelser rapporteres stadig. Med tiden vil der utvivlsomt dukke støttende vidnesbyrd op på de få tilbageværende påstande i Mormons Bog, der endnu mangler arkæologiske paralleller. Man kan helt sikkert sige, at *intet i Mormons Bog er blevet bevist at være forkert* ved arkæologiske opdagelser — *tværtimod er der mange vidnesbyrd, der støtter bogen.*

I mine undersøgelser vedrørende det gamle Amerika sideløbende med mine studier af Mormons Bog har jeg fundet hundreder af eksempler, der støtter Mormons Bogs historie.

Dr. Paul R. Cheesman
Amanuensis ved Brigham Young University's afdeling for oldskrifter

Indvielsen af dåbsbassinet i Vancouver

Mange er kaldet i øst og vest til at sidde tilbords med Abraham, Isak og Jakob.

Jeg kommer fra en gård i Grejs ved Vejle. Mine forældre er tilsluttet den danske folkekirke og min mor er ud af indremissionskts slægt. Jeg var ikke særlig religiøs i mine drengår, dog kunne jeg godt lide at høre min lærer fortælle beretningerne fra Bibelen, jeg lærte også at bede aftenbøn og havde en vis tro på Kristus og Gud. Senere efter endt skolegang, da jeg kom på Jelling Seminarium, hvor jeg læste til lærer, blev det meste af hvad jeg som dreng havde troet på piller fra hinanden. Disse 4 år og de to efterfølgende jeg tilbragte i flyvevåbnet, var jeg halvt fritænker halvt troende – jeg følte mig som Niels Lyhne i I. P. Jacobsens roman.

Efter endt militærtjeneste rejste jeg til Canada og som eneste dansk litteratur havde jeg min Bibel, som min bedstemor betalte mig 100 kroner for at tage med. Jeg læste flittigt i denne bog i efteråret og vinteren 1966–67.

Efter 9 måneders ophold i Winnipeg tog jeg på en køretur til USA og havnede i Yellowstone Park i juli 1967, hvor jeg var til dans og her mødte jeg en ung køn pige, som var mormon. Efter at jeg havde haft en hyggelig aften sammen med hende, spurgte jeg, om hun ville tage ud og køre med mig om søndagen. Det kunne hun ikke, hun skulle i kirke. Jeg var et spørgsmålstegn. Hun fortalte mig nu, at hun var mormon og om en hel del af kirkens lære. Det lød helt fantastisk for mig – Herren skulle sige: „Man må ikke drikke kaffe eller te.“

Aftalen blev at jeg skulle gå med hende i kirke, og at vi bagefter skulle køre en tur.

Men fristelsen kom allerede næste morgen ved at jeg blev inviteret til middag hos en familie der boede ved siden af mig på campingpladsen.

Jeg så aldrig pigen mere, men hun gjorde et stærkt indtryk ved sin ærlighed og stærke tro.

Nu kørte jeg med den før omtalte familie til Arizona, Phoenix, hvor de havde et dejligt hjem. Mens jeg opholdt mig her, kom familiens venner på besøg og heriblandt var der en mormonfamilie. Nu huskede jeg den unge piges budskab og efter flere samtaler med fru en mormonfamilien lånte jeg Mormons Bog I Billeder, som jeg læste. Det var den mest fantastiske historie jeg længe havde læst, mange ting fængede, men endnu flere ting kunne simpelthen ikke passe – en levende profet idag – direkte åbenbaringer – nej, det troede jeg ikke – jeg løb igen!!

Men nu kaldte Herren tredje gang og denne gang endnu stærkere. Ja, jeg følte Herren havde brug for mig og derfor sendte sine tjenere til mig.

Sidst i august 1967 forlod jeg Phoenix og kørte nordpå ad Vancouver til med den tanke at leve livet og se mig om. I Vancouver gik jeg på arbejdsansvinsningskontoret og herfra blev jeg sendt ud på en tommerplads for at hjælpe til med at bygge huse. Her traf jeg en ung mand, en dansker ved navn Svend Handen og efter at vi havde arbejdet sammen nogle dage foreslog jeg at vi skulle tage på restauration sammen og lære nogle piger at kende. Svend sagde, at han skulle til ungdomsmøde om onsdagen, og at jeg gerne måtte komme med. På vejen ind til mødet, som viste sig at være guf, fortalte Svend mig, at han var mormon. Vi havde alle tiders møde hvor jeg lærte ca. 50 unge at kende. Alle var venlige og kærlige imod mig, og jeg følte mig som midtpunkt det meste af aftenen. Kort efter fik jeg et værelse sammen med Svend hos en dansk familie der hed Ejnar Iversen, som var mormonemigranter til Canada fra ca. 1950. I hele september måned deltog jeg aktivt i søndagsmøderne, hjemmeaftener, guf og alle de aktiviteter som blev arrangeret og heriblandt var bjergbestigning, svømmning, campingture, ladefester, hesteridning og hyggelige lørdagfestsammenkomster.

Da generalkonferencen blev holdt i oktober 1967 tog jeg med mine mormonvenner ned til Salt Lake City. En ting jeg her blev lidt stødt over, men egentlig godt forstod, var at alle og enhver ikke kunne komme i templet. Jeg ønskede at gå igennem templet. Dette ønske gik i opfyldelse i 1973 (og i 1975 blev Bent viet i templet i Schweiz til Tove Larsen). Efter konferencen begyndte jeg at blive undervist af missionærerne, men da var jeg i fuld gang med Mormons Bog, som blev et stærkt vidnesbyrd om Kristus og om at Joseph Smith var en sand profet. Den 22 oktober blev en ny kirkebygning indviet i Vancouver og dagen efter skulle dåbsbassinet indvies – og det blev mig.

Den dag ønskede jeg bare at blive medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, men idag kan jeg se at det er den største dag i mit liv. Det blev et vendepunkt fra et verdsligt liv, hvor skæg og ballade havde været højdepunkterne til et liv hvor kirken og evangeliet optager det meste af min tid og tanker.

Jeg rejste kort efter hjem til Grejs og kom i Vejle gren foråret 1968.

Jeg ved, at vi idag har Guds sande kirke på jorden og at den bliver ledet af Guds udvalgte profet. Selv føler jeg den store glæde at Herren åbnede mine øjne for sandheden, således at jeg idag kan følge i Kristi fodspor.

Mange er kaldede, men få er udvalgte.

Bent Bisgaard

125 års jubilæum

Til oktober er det 125 år siden at Stjernen begyndte at udkomme og ved gennemlæsning af de gamle numre fandt vi følgende i septembernummeret 1944:

Hjem fra konferencen i København
Min Fader og jeg, samt Brd. Andersen og Brd. Christensen fra Hjerring forlod København Lørdag Formiddag ved 11-Tiden. Vort Vært Julius Andersen fulgte os paa Vej med tre Cykler til fem Mand. Da vi kom til Glostrup, gik der imidlertid ingen Tog, og ingen vidste, om der kom til at gaa nogen. Ca. 1000 Mennesker sad rundt omkring ved Banen og ventede. Vi gik hen og fik noget at spise, medens Brd. Julius Andersen saa efter vore Cykler. Da vi kom tilbage, talte vi frem og tilbage om, hvad vi skulde gøre. Pludselig kom en Flyttevogn og standsede, og Folk løb hen, talte med Chaufføren, og saa var der nogle, som sprang op, og det samme gjorde vi; men Brd. Andersen og Brd. Christensen var desværre kommet for langt bagud i Mylderet, saa Vognen var fuld, inden de kom frem. Saa kørte Vognen, men tilbage stod Brødrene fra Hjerring samt Julius Andersen og vikede til os. Omsider naaede vi Roskilde, men her var der hverken Mad eller Natlogi at få. Alle Hoteller var overfyldte. De fleste gik op til Banegaarden, og vi fulgte efter. Men de Rygter, som vi havde hørt i Glostrup, at der gik Tog fra Roskilde, var desværre usande. Saa travede vi da gennem Byen til Ringstedvejen; men det varede ikke længe, før end min Fader ikke kunde holde det ud længere. Han var syg og lige ved at besvime. Vi satte os trætte og svedige ned paa en Trappesten. Lidt nede ad Gaden kom min Fader i Tale med en Mand, som han fortalte om den Situation, som vi befandt os i. I det samme kom en ældre Dame ud fra en Port. Hun standsede og gav sig i Snak med os, og da hun havde hørt om vor uheldige Rejse, tilbød hun til vor store Glæde, at vi kunde gaa hjem med hende, for hun var da saaledes stillet, at hun kunde give os lidt at spise. Her spiste og overnattede vi saa. Næste

Morgen ved halvti Tiden tog vi derfra og startede ud ad Vejen mod Ringsted; men det opgav min Fader hurtigt, og vi maatte tilbage ind til Torvet, hvorfra der af og til gik Lastbil med rejsende. Saa ved 2-Tiden om Eftermiddagen fik jeg med Møje og Besvær fat i en Taxa, som bragte os til Ringsted. Der kunde vi baade faa noget at spise og Hotelværelse. Om Aftenen hørte vi saa Radioavisen, der meldte om Ophævelsen af Strejken. Næste Morgen saa vi Arbejderne stiple sammen og tale om ikke at gaa paa Arbejde. Vi gik ned paa

Banegaarden og opholdt os der hele Dagen under forskellige Uroligheder, indtil der endelig kom et Tog fra København, som vi tog med. Resten af Rejsen forløb godt, selv om vi dog stadigvæk var uvidende om, hvor langt Toget vilde køre. Mandag Aften Kl. 11 naaede vi saa omsider Aalborg efter en Rejse paa godt og vel 2½ Døgn.

Frank Sandberg
Som man vil erindre var Sommeren 1944 meget urolig og Kirkens højtidelighedelse af 100-året for profetens død fandt sted midt i generalstrejken.

Ren – et vidunderligt ord

AF RICHARD L. EVANS

Der findes et ord, som i sig selv har vidunderlige muligheder for personlig fred, sikkerhed og selvspekt, og det ord hedder „ren“. Rene hænder, rene hjem, rent vand, ren luft, rene klæder – rene tanker, ren moral – sikken et vidunderligt ord. Sindet følger så ofte miljøet – og den cyklus vender tilbage til sig selv – eftersom miljøet følger sindet. Vi kan have et forhåbningsfuldt livssyn på næsten hvad som helst, hvis vi forpligter os selv til renlighed, til at være rene. „Der er en form for skønhed, som enhver pige har“, sagde præsident McKay, „en gave fra Gud så ren som solskinnet og så hellig som livet. Det er en form for skønhed, alle mænd holder af, en dyd som vinder alle mænds sjæle. Den skønhed er kyskhed.“¹ „En smuk, beskeden, kysk kvinde er skabelsens mesterværk.“² „... vandre i ånden“, sagde Paulus, så vil I ikke på nogen måde fuldbyrde kødets begæringer ... åndens frugt er kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, godhed, trofasthed ...“³ „Lad vore tanker, ord, påklædning og almene opførsel tilkendegive vor tro på legemets hellighed som Guds tempel“, sagde Hugh B. Brown,⁴ „ligesom Paulus erklærede, det var: „Derfor, drag

bort fra dem og skil jer ud, siger Herren, og rør ej noget urent, så vil jeg tage imod jer og være jer en fader, og I skal være mine sønner og døtre ...“⁵ Ondskab er ikke ren. Ondskab plejer samkvem med urene tanker, uren moral, uren holdning, uren stemning. At „renhed kommer lige efter gudfrugtighed“,⁶ er ikke blot en gammel tale-måde, men en virkelig kendsgerning for øjne af os: renhed i tanker, ydre, påklædning og tale. Der er ikke alene „styrke i at være ren“, men fred, sikkerhed og selvspekt. Ungdommen kan nå de højeste tinder, hvis den vil forpligte sig til at være ren. „Hvor strålende og nær ved englene er ungdom, som er ren.“⁷ Gud hjælpe os til at forpligte os til renhed.

¹ David O. McKay, The Instructor, august 1966.

² Ibd.

³ Galaterbrevet 5:16, 22.

⁴ Hugh B. Brown: Du og dit ægteskab, side 66.

⁵ 2. Korinter 6:17, 18.

⁶ John Wesley, engelsk evangelist og stifter af metodismen (1703–1791).

⁷ Det første Præsidentskab, 6. april 1942.

Et godt familieleiv som værn mod kræft

Nye amerikanske undersøgelser viser, at ikke alene afholdelse fra tobak og spiritus, men også konditræning og udendørs aktiviteter og – et harmonisk familieleiv er vigtige faktorer i forebyggelse af kræft.

Kræft er stadig en af menneskehedens mest frygtede sygdomme. Til trods for, at videnskabsmænd over hele verden arbejder næsten febrilsk for at dæmme op for den hastigt om sig gribende svøbe. I almindelighed kan vel siges, at en af grundene til at bekæmpelsen er så vanskelig, er at forebyggelse af netop denne sygdom i så høj en grad er afhængig af de pågældendes ikke alene positive indsats i form af motion og udendørsliv, men også kræver omfattende afholdenhed fra ting, som i vore dage har fået den i denne forbindelse noget misvisende betegnelse „goder“.

En af de internationale kendte videnskabsmænd, som i mange år har studeret kræftens årsager, er dr. James E. Enstrom fra UCLA School of Public Health, har i en årrække især interesseret sig for grundene til, at kræft i så udpræget grad har tilbøjelighed til at ramme visse befolkningsgrupper, mens andre med et anderledes livsmønster slipper helt eller næsten for dens angreb.

Enstrom har kunnet konstatere, at religion, stimulanser og almindelig sundhedsstilstand er vigtige faktorer. Og at der er to religionsamfund, der især har udmærket sig ved en meget lav procentdel kræfttilfælde mellem sine medlemmer. De to er syvende dags adventisterne og mormonerne.

Den officielle amerikanske statistik viser, at dødsraten for kræft i staten Utah, hvor der er 73% mormoner i den 1,1 million store befolkning, ligger 25% under gennemsnittet i USA for mænde-

nes vedkommende, mens kvindernes ligger 28% under.

Derimod har dr. Enstrom – der hverken er mormon eller adventist – fundet ud af, at hverken katolikker, jøder eller protestanter adskiller sig fra det nationale gennemsnit hvad angår dødsfald-procenten på grund af kræft. Og ingen af disse religionsamfund har noget egentligt sundhedsprogram. Kommet så vidt satte dr. Enstrom sig for at finde ud af, hvorfor adventister og mormoner adskiller sig så meget fra gennemsnittet.

De fleste adventister drikker ikke alkohol, ryger ikke og benytter ikke narkotika. Derudover spiser mellem 40 og 50% overhovedet ikke kød, mens praktisk taget ingen spiser svinekød. Man kan spændt afvente resultaterne af et fem-års-studium af en anden videnskabsmand, dr. Roland Philips fra Loma Linda universitetet, betalt af The National Cancer Institute, og som har til mål at finde ud af, nøjagtigt hvorfor så få adventister i Californien får kræft. Dr. Philips siger: „Når en bestemt gruppe mennesker med et bestemt livsmønster, der adskiller sig fra det store flertals, udviser immunitet over for bestemte sygdomme, så må vi finde ud af, nøjagtigt hvad det er i dette livsmønster, der forårsager denne immunitet.“

Dr. Enstrom siger: „Mormonerne er især interessante i studiet af årsager til kræft, fordi de efterlever deres „Visdomsord“, en leveregel, der forbyder brugen af tobak, alkohol, kaffe, te og vanedannende narkotika. Deres reli-

gion anbefaler også en afbalanceret diæt og især brug af fuldkorn og frugter, samt begrænset kødspisning.“

„Men,“ siger han, „det ser også i høj grad ud til, at Kirkens traditionelle opmuntring til bevarelse af kondien, til motion og udendørsaktiviteter, samt et harmonisk familieleiv er faktorer, der gør sig gældende i kræft-forebyggelsen.“

I Californien har en undersøgelse af 350.000 mormoner vist en lavere kræfttendens i sådanne dele af legemet som brystet, maven, tyktarmen, endetarmen, livmoderen, prostata, nyre- og lymfekirtlerne. Og det er allesammen steder, hvor man ikke har kunnet konstatere en forbindelse med ryge- og drikkevaner. Her må der altså spille andre faktorer ind, siger dr. Enstrom. Men hvilke?

„Mormonerne tror på et stærkt familiesammenhold“, siger dr. Enstrom. „Deres familieleiv er langt stabilt, end det er tilfældet i befolkningen som helhed.“ Og blandt den almindelige befolkning viser statistikken en stærkt stigende dødsrate som følge af kræft blandt ældre mennesker, der er blevet skilt, er ugifte eller er enige på grund af ægtefællens død. „Men der er langt færre fraskilte og enlige mormoner, procentvis, – og det ser ud til at være årsagen til de langt færre dødsfald på grund af kræft blandt mormoner i aldersgruppen på 60 og derover.“

Dr. James O. Mason, der er sundhedskommissær for Mormonkirken, siger hertil i en artikel i Los Angeles Times, at alt det ikke kan under nogen, og han fortsætter: „Kirkens visdomsord blev givet i 1833, og meget af det, som videnskaben idag finder ud af, er i nøje overensstemmelse med de sidste dages helliges tro.“

Konklusionen må altså blive denne: Ønsker du at undgå kræft, må du leve sundt, opholde dig meget i fri luft, sørg for kondien, få godt med motion, spise fuldkorn, kun lidt eller ingen kød, aldrig svinekød, undgå tobak, spiritus, kaffe, te og narkotika – samt sørg for at gifte dig og leve et harmonisk familieleiv – og undgå at ende op som enlig – det gælder altså om at holde ægtefællen i live længst muligt!

Jørgen W. Schmidt

Illustreret af James Christensen

Ingenmandsland

Det var ikke engang begyndt at lysne i horisonten, da et tog tidligt om morgenen kørte ind på et sidespor og standsede et sted i det sydlige Mexico for at indtage vand. Der var ingen by i sigte, intet andet end de svage konturer af bjerge og jungle. Før toget kunne støde den første damp ud for at fortsætte turen, stødte en mexicansk ung mand albuen i siden på sin amerikanske kammerat, der som han selv var klædt i jakkesæt med skjorte og slips. De sad på en hård bænk i togets eneste passagervogn.

„Tag din taske“, sagde han. „Vi står af.“

Uden at tage hensyn til sin søvningevens uartikulerede protester, lykkedes det ham hurtigt at få begge ned fra toget, og de stod nu dér ved sporene klokken fire om morgenen i kulden, mens toget snøftede, hakkede og pustede sig igang og langsomt forsvandt. Kammeraten, der nu endelig var vågnet op, sagde vantrø: „Men det er jo midt om natten, vi er her midt i ingenmandsland, og der kommer ikke noget tog her før i morgen tidlig!“

„Det ved jeg godt“, svarede den unge mexicaner, „men Anden sagde, at jeg skulle stå af. Derfor!“ Hans kammerat trak på skulderen. Et sådan argument kunne ikke diskuteres. Ældste Parra, distriktspræsident for missionens Puebla distrikt var ingen dumrian, og alle og enhver vidste, at han levede nær Herren.

„Og her er vi så“, sagde amerikaneren filosofisk. „Og hvad gør vi så?“ Ældste Parra pegede ud i mørket. „Vi begynder at gå“, sagde han.

Og så gik de, stavrede op ad en bjergside og ned af en anden. Ved daggry kunne de se endnu et bjerg, og endnu et, og de klatrede over begge to. Tilsidst og omkring 25 km længere fremme kom de til en landsby. De klatrede op på en lille høj, trak sangbøger frem og sang en salme. Da de var færdige med den, sang de endnu en, og derefter en anden og flere endnu, indtil alle folk fra landsbyen kom ud af deres huse og klatrede op på højen for at se, hvad der gik for sig.

Da alle var samlet omkring mis-

sionærerne, begyndte de at prædike. De prædikede den halve dag, og da de var færdige med at prædike, opdæmmede de et lille vandløb i nærheden og døbte alle og enhver over otte år. Så ordinerede de én ældste, som kunne være præsident over den lille, nye gren, hvorefter de travede tilbage for at komme med næste dags tog.

Ældste Parra har for nylig været tilbage i det sydlige Mexico, denne gang som præsident for Mexico Vera Cruz missionen. Missionen fører i hele kirken med hensyn til antallet af dåbshandlinger, har stor medlemsaktivitet og et stærkt ungdoms-missionærprogram.

Den lille landsby i bjergene er en aktiv gren med omkring 200 medlemmer. De har usendt en fuldtidsmissionær og håber snart at kunne bygge en kirke.

For dem betød det en stor forandring, at en enkelt mormonældste havde nok tro til pludselig at stå af toget klokken fire om morgenen midt i ingenmandsland.

